

NY MENINGSMÅLING OM EUS FJERDE JERNBANEPAKKE:

Bare to av ti tror EUs fjerde jernbanepakke gir sikrere og bedre jernbane

■ En ny Sentio-måling viser stor motstand i folket mot EUs fjerde jernbanepakke. Bli med oss i kampen! Side 4-5.

Bli medlem i Nei til EU!

Send følgende SMS-melding
NEITILEU <DITT NAVN OG
EPOSTADRESSE> til
2090 (200,-)

Grunnloven er verdt å kjempe for

I 2014, året jeg ble valgt til leder, ble Grunnlovens 200-årsjubileum grundig feiret. Nei til EU slo det sammen med 20-årsjubileet for nei-seieren i 1994, og det ble var blant annet en ambisiøs turné gjennom hele landet. Det ble lagt ned mye arbeid.

Da jeg ble innstilt som leder, heiv jeg meg inn i innspurten og var blant annet på stand med den profilerte turnébilen både i Sande og Holmestrand. Jeg sto sammen med daværende leder Heming Olaussen, Lill Fanny Sæther fra kontoret og lokale aktivister, og vi besøkte ordføreren i Sande med budstikka.

Allerede denne dagen merket jeg det folkelige engasjementet, den umiddelbare støtten fra folk på gata og ikke minst hvor mye Nei til EUs egne medlemmer stiller opp og bidrar.

Etter seks år som leder er minnene mange: Fra fylkesårsmøter i Kirkenes og Lakselv i nord til debatt på biblioteket i Kristiansand og møte på jordbruksskolen i Lyngdal i sør. Fra BBC Newsnight i forkant av brexitavstemningen og debatter på Arendalsuka og Dagsnytt Atten til de som bare ringer meg eller sender håndskrevne brev. Fra Trondheimskonferanser til besøk i Fremskrittspartiets programkomite, fra stortingsmøter til de hjertegode søstrene Katerås, eller fra alle kvinnekonferanser til innlegg i herreklubben Det norske Selskap.

Denne uka som jeg skriver dette, var jeg invitert til Bamble Nei til EU, som er et særdeles aktivt lokallag jeg har besøkt før. De arrangerte møte om beredskap i samarbeid med Fagforbundet og Bamble Bondelag. Det ble gode diskusjoner, nye medlemmer og er et godt eksempel på den bredden av allierte vi fortsatt må jobbe for å beholde!

Utallige menneskemøter, debatter, konferanser, sommerleire med Ungdom mot EU, besøk hos allierte i Danmark, Island og Storbritannia, gode kontordager, innledninger, nå også teamsmøter og webinarer. Etterpå vet jeg at det er engasjementet og menneskene jeg vil savne.

Samtidig trenger en levende organisasjon nye krefter, ny inspirasjon, nye ideer, og da er jeg overbevist om et lederbytte er sunt for Nei til EU. For det er fortsatt mye å kjempe for:

Jeg går ofte med Nei til EU-merke på jakka, og enkelte spør om det er bruk for Nei til EU fortsatt, er ikke den saken avgjort? Med 15 års sammenhengende flertall mot EU-medlemskap i enhver meningsmåling om spørsmålet skulle vi kanskje tro det, men nei.

EU gjør oss slettes ikke arbeidsledige. Det kommer stadig krevende saker vi går på med krum hals som finanstilsyn og direktiver, EUs kreative nysatsing på byråer, og EUs mange gavmilde pakker av ymse slag med stadig stigende nummer. Alt dette som EØS-avtalen gjør at vi må stemme over i Stortinget.

ACER-saken, med kampen mot EUs tredje energipakke som lå i nesten ti år, ble spesiell. Vi var så nære ved å få veto, det var en enorm oppmerksomhet i egen organisasjon, fylkesting, kommuner og 102 ordførere sa nei, og det er foreløpig samla inn 1,3 millioner til søksmålet.

Det var alvorlig for oss å gå til søksmål mot staten. Det var rådsmøtet våren 2018 som vedtok at Nei til EU skulle gå til sak for å forsvare Grunnloven, siden feil paragraf var brukt og det ikke var tatt hensyn til den suverenitetsavståelsen dette er.

Nå er det avklart at det blir en historisk behandling av ACER-saken ved at den skal behandles av alle 20 høyesterettsdommerne, altså i plenum. Det ble bestemt allerede i vår at Høyesterett ville behandle anken, men ikke hvordan. Det skjer ikke hvert år at

AV KATHRINE KLEVELAND

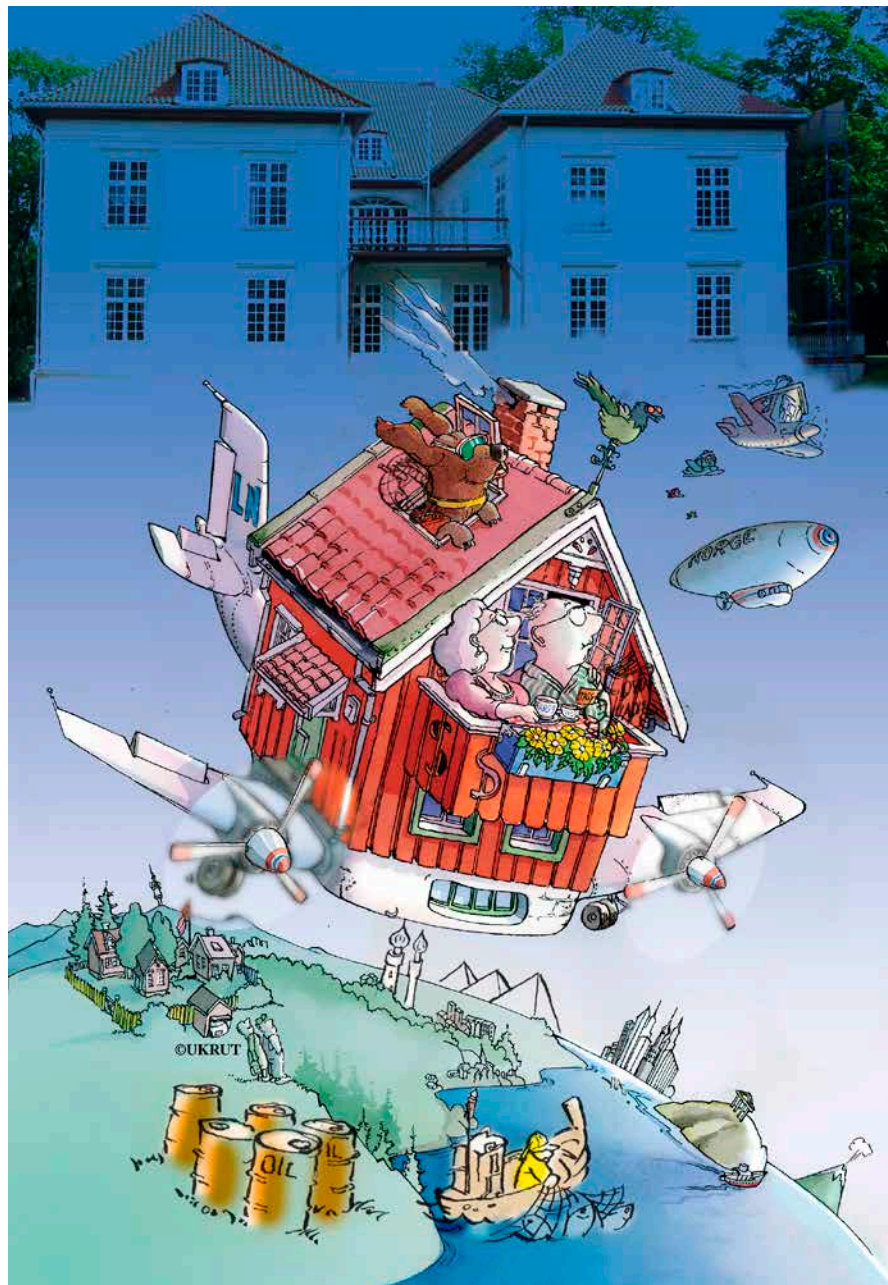
Leder i Nei til EU

kathrine.kleveland@neitileu.no

Tegning: Pål Hansen, alias UKRUT.no

Høyesterett behandler saker i plenum, så dette viser at saken er prinsipielt svært interessant.

Så runder jeg av og ser at sirkelen er sluttet. Året jeg ble valgt ble Grunnlovens 200-årsjubileum grundig feiret. Når jeg avslutter skal Nei til EU forsvare Grunnloven i Høyesterett. I Nei til EU feirer vi ikke bare Grunnloven i jubileumsår, men hegner om det norske folkestyret og tar kampen for Grunnloven og Grunnlovens spilleregler hver dag. Det skal vi fortsette med. Lykke til videre!

Alle toggruter på anbud?

I september 2010 la EU-kommisjonen fram den såkalte «Jernbanepakke 4». Den inneholdt noen forordninger og direktiv som innfører full konkurranse om drift av jernbane overalt i EU.

EU forutsetter at hele jernbanepakke 4 skal inn i EØS-avtalen slik at Norge for all framtid forpliktes til å legge ut driften av alle togstrekninger på internasjonalt anbud.

ETF, det europeiske fagforbundet for transportarbeidere, avviser kategorisk kjernepunktene i jernbanepakka, både frislippet av konkurranse og kravet om å skille ansvaret for drift og infrastruktur. Forbundet argumenterer iherdig for at det bør overlates til hvert enkelt land å avgjøre slike spørsmål.

Også i Norge stiller organisasjonene til de ansatte seg sterkt kritisk til jernbanepakke 4. Det gjelder både Norsk Jernbaneforbund og Norsk Lokomotivmannsforbund, og de har full støtte fra LO-ledelsen og et enstemmig vedtak på LO-kongressen i 2019.

Begge forbunda har advart mot ei jernbanepakke som vil svekke den politiske og økonomiske styringa av jernbanedriften. De mener også at lønninger og arbeidsvilkår vil komme under press siden utenlandske togselskap har et avtaleverk som gjennomgående er svakere enn det norske.

Når en togstrekning legges ut på anbud, vinner det togselskapet som lover å drive billigst. I praksis blir det lønn, arbeidsvilkår, bemanning og pensjonsordninger som kommer i fare.

Her er erfaringene fra andre land tydelige og klare. Presset på de ansatte har økt på grunn av nedbemanning, utskilling av arbeidsoppgaver til selskap som har tvunget igjennom lavere lønn, bruk av innleide arbeidstakere og mer deltids- og korttidsarbeid.

For å bedre sjansene til NSB i anbudskonkurransen med utenlandske togselskap, godtok de ansatte i 2017 å gå over til en innskuddsbasert tjenestepensjon med NSB i stedet for den rause ordningen med ytelsespensjon de hadde hatt med Statens pensjonskasse.

Det er også en felles erfaring at selskap som har vunnet anbudskonkurranser for et avgrensa tidsrom, fristes til å spare på vedlikehold, sikkerhetsrutiner, opplæring av ansatte og mange andre forhold som har betydning for sikkerheten både på kort og lang sikt.

Vil vi ha full konkurranse fra utlandet om all jernbanedrift i Norge – for all

Frislipp av konkurranse med EUs pakke. Bildet viser Vy-tog og buss på Oslo S. FOTO: MADIS KRISTIANSEN/VY

Vil vi ha full konkurranse fra utlandet om all jernbanedrift i Norge – for all overskuelig framtid?

DAG SEIERSTAD

Standpunkt 3-2020

overskuelig framtid? Det avgjøres når Stortinget i løpet av høsten voterer over EUs jernbanepakke 4.

Da er det en grunnleggende forskjell på konsekvensene av et ja og av et nei til jernbanepakke 4: Skal jernbanepakke 4 tas inn i EØS-avtalen, blir utenlandske togselskap deltakere i anbudskonkurranser om hver eneste tog rute i Norge.

Avviser derimot et stortingsflertall jernbanepakke 4, kan anbud fortsatt brukes så mye en vil – hvis det er et flertall på Stortinget for det.

Alt i 2015 gikk Solberg-regjeringa inn for å foregripe en viktig del av jernbanepakke 4. Da la regjeringa Sørlandsbanen, Dovrebanen og Nordlandsbanen ut på anbud som del av en såkalt «jernbanereform».

Denne jernbanereformen fra 2015 var et reint norsk vedtak. Det vedtaket kan gjøres om hvis et flertall på Stortinget skulle ønske det. Forordningene og direktivene i jernbanepakke 4 kan

AV DAG SEIERSTAD

Medlem av rådet i Nei til EU

standpunkt@neitileu.no

vi derimot ikke gjøre noe med hvis stortingsflertallet i høst tar pakka inn i EØS-avtalen. Da bindes vi til å fortsette anbudskampen om togdriften vår så lenge EØS består. Det fins ingen angrefrist i EØS hvis vi først har godtatt en forordning eller direktiv.

Arbeiderpartiet stemte i 2015 mot denne «jernbanereformen» til Solberg-regjeringa. I juni 2018 varsla stortingsgruppa at den vil kreve reservasjonsretten i EØS-avtalen brukt mot EUs jernbanepakke 4.

Det er derfor bare de fire partiene til høyre i norsk politikk som vil slippe løs full konkurranse om passasjertransporten på jernbanen. De har et flertall på Stortinget – men forhåpentligvis bare ett år til.

Stortinget har derfor valget: Enten stemme ja til jernbanepakke 4 – og binde oss til varig konkurranse om all togtransport i Norge. Eller vente med å ta standpunkt til jernbanepakke 4 for å se hvordan erfaringene blir med den konkurransen som prøves ut på de togstrekningene som inngår i jernbanereformen fra 2015.

Dette er ingen ja/nei-votering mellom to likeverdige alternativ:

- Et nei-utfall sikrer at den norske jernbanepolitikken fortsatt er underlagt det norske demokratiet. Stortinget og velgerne har fortsatt ansvaret for hvordan norske jernbaner skal utvikles.
- Et ja-utfall overlater det grunnleggende ansvaret for jernbanepolitikken til EUs beslutningsorgan og EU-domstolen – så lenge Norge er med i EØS.

Tror ikke jernbanen blir tryggere med jernbanepakken. Det store flertallet svarer nei på spørsmålet «tror du norsk jernbane blir sikrere og bedre ved at vi gir fra oss myndighet til EU og EUs jernbanebyrå?» Bildet er fra demonstrasjon mot EUs fjerde jernbanepakke i mai. FOTO: EIVIND FORMOE

NY MENINGSMÅLING FRA SENTIO:

Stor motstand i folket mot EUs fjerde jernbanepakke

Bare 2 av 10 mener EUs jernbanepakke gir sikrere og bedre jernbane. Både blant Frp og KrFs velgere er det et **klart flertall som er negative** til å overføre myndighet til EUs jernbanebyrå.

61 prosent av de spurte mener norsk jernbane ikke blir sikrere og bedre ved at vi gir fra oss myndighet til EU og EUs jernbanebyrå, som vil skje hvis EUs fjerde jernbanepakke innføres i EØS-avtalen. Det viser en meningsmåling utført av Sentio på oppdrag av Nei til EU. Målingen er en nasjonalt representativ undersøkelse der 1000 personer er spurt, og er gjennomført 15.–20. september.

Bedre og sikrere jernbane med EU? Spørsmålet som ble stilt var: «Stortinget skal i høst ta stilling til om EUs fjerde jernbanepakke skal innføres i Norge. Tror du norsk jernbane blir sikrere og bedre ved at vi gir fra oss myndighet til EU og EUs jernbanebyrå?»

På dette spørsmålet svarer 17 prosent ja, 61 prosent nei og 23 prosent vet ikke (avrundinger gjør at totalen er 101). Bare 2 av 10 mener altså at EUs jernbanepakke gir sikrere og bedre

Samferdselsminister Knut Arild Hareide

AV MORTEN HARPER

Utredningsleder i Nei til EU

jernbane i Norge.

Hvis vi holder vet ikke-gruppen utenfor, er det mer enn 3 av 4 som svarer nei og mener EUs fjerde jernbanepakke ikke gir en sikrere og bedre norsk jernbane.

Det er et flertall blant alle partiers velgere som svarer nei, unntatt i Venstre der velgerne er splittet (37 prosent ja og 37 prosent nei). Samferdselsminister Knut Arild Hareide har ikke støtte blant sine egne velgere i troen på nytten av å overføre myndighet til EUs jernbanebyrå. 60 prosent av KrF-velgerne sier nei (og 23 prosent ja). Frps velgere er enda mer negative: 64 prosent sier nei og bare 20 prosent ja. Også blant Høyres velgere sier flertallet 53 prosent nei (22 prosent ja).

Bare to av ti tror jernbanepakken gir bedre jernbane

Spørsmål: «Stortinget skal i høst ta stilling til om EUs fjerde jernbanepakke skal innføres i Norge. Tror du norsk jernbane blir sikrere og bedre ved at vi gir fra oss myndighet til EU og EUs jernbanebyrå?»

KILDE: SENTIOMÅLING, SEPTEMBER 2020

Stort nei-flertall blant KrF-velgerne på spørsmålet

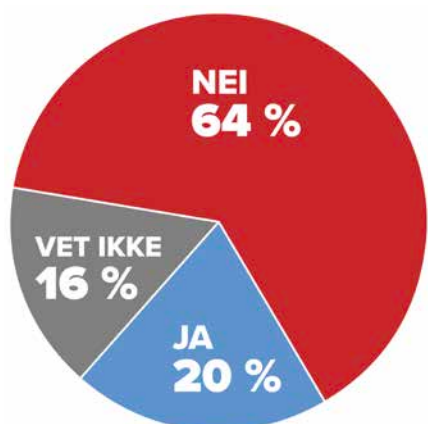
Spørsmål: «Stortinget skal i høst ta stilling til om EUs fjerde jernbanepakke skal innføres i Norge. Tror du norsk jernbane blir sikrere og bedre ved at vi gir fra oss myndighet til EU og EUs jernbanebyrå?»

KILDE: SENTIOMÅLING, SEPTEMBER 2020

Frp-velgerne er også på linje med resten av folket

Spørsmål: «Stortinget skal i høst ta stilling til om EUs fjerde jernbanepakke skal innføres i Norge. Tror du norsk jernbane blir sikrere og bedre ved at vi gir fra oss myndighet til EU og EUs jernbanebyrå?»

KILDE: SENTIOMÅLING, SEPTEMBER 2020

Stort flertall mot anbuds- tvang på jernbanen

Spørsmål: «Støtter du at Norge gjennom EUs fjerde jernbanepakke blir pålagt å sette persontrafikken ut på anbud, slik at Stortinget ikke kan ombestemme seg på et senere tidspunkt?»

KILDE: SENTIOMÅLING, SEPTEMBER 2020

Skepsisen er ellers særlig sterk blant Senterpartiet og Rødts velgere, med henholdsvis 91 prosent og 80 prosent nei.

Støtter du EU-pålegg om anbud?

I den samme meningsmålingen ble det stilt enda et spørsmål angående jernbanepakken: «Støtter du at Norge gjennom EUs fjerde jernbanepakke blir pålagt å sette persontrafikken ut på anbud, slik at Stortinget ikke kan ombestemme seg på et senere tidspunkt?»

Nei-flertallet er nesten like stort her også: 20 prosent ja, 58 prosent nei og 22 prosent vet ikke.

Heller ikke i dette spørsmålet har samferdselsminister Hareide med seg KrFs velgere hvis han innfører jern-

banepakken. 63 prosent av de spurte som stemmer KrF svarer nei og bare 13 prosent ja.

Blant velgerne til Høyre og Fremskrittspartiet er det betydelig skepsis til å la andre enn Stortinget bestemme hva som skal konkurransesettes. Bare henholdsvis 37 prosent og 41 prosent synes det er i orden med et EU-påbud om anbudsutsetting som ikke lar seg omgjøre. Nesten en fjerdedel av velgerne i begge partier er usikre.

Motstanden mot anbuds tvang er særlig stor blant velgerne til Senterpartiet (85 prosent nei), SV (77 prosent nei) og Rødt (75 prosent nei).

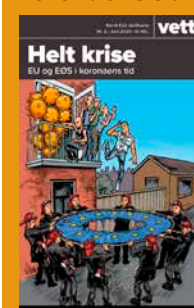
PUBLIKASJONER FRA NEI TIL EU

Skal EU styre strømmen? EUs energipakke 4, ACER og kraftkontroll – 60 kr

EUs nye Energipakke 4 innebærer at energibyrået ACER får enda mer myndighet på bekostning av nasjonal styring. Energipakke 4 har konsekvenser for blant annet strømprisen, presset for utbygging av vindturbiner på land og muligheten for å bruke fornybar kraft til utvikling av grønn industri i Norge. Det er tema for skriftserien Vett nr. 3 2020. 48 sider.

Helt krise: EU og EØS i koronaens tid – 60 kr

Hvor var EU da pandemien rammet Italia? Hva gjør koronakrisen med EUs prinsipper om fri flyt? Hvilke krisetiltak er det EU-landene krangler om? Hva er sammenhengen mellom eurokrisen og koronakrisen? Hvorfor er Norge så avhengig av importert mat? Hvor

lurt var det å avvike det statlige Norsk medisinaldepot? Hvordan kan EØS-avtalen og overvåkingsorganet ESA i Brussel begrense norske krisetiltak?

Det er noen av spørsmålene som Nei til EUs skriftserie VETT nr. 2 2020 tar opp. 48 sider.

ABC om EØS og handel – 60 kr

Det verserer mange påstander og skremser om hva som vil skje med norsk eksport hvis Norge går ut av EØS. Det er viktig å huske at Norge allerede har handelsavtalen fra 1973 som gir full tollfrihet for industrivarer. EU inngår stadig nye handelsavtaler som også omfatter tjenester. Hva kan vi lære av de nye EU-avtalene med Canada og Japan?

Nei til EUs skriftserie VETT nr. 1 2020 gir deg det du trenger for å vinne diskusjoner om markedsadgang. 48 sider i farger.

Aktuell analyse og fakta

- Stor motstand i folket mot EUs fjerde jernbanepakke
- Hva skjer med europeisk minstelønn?
- ESAs angrep på arbeidslivet
- Grunnlovsvurdering med tvilsom konklusjon
- Grønnvask og pandemi setter fart på monopolenes Europa
- Tvilsom EØS-agenda

Les på nett: www.neitileu.no

Last ned fra Nei til EUs nettsider:
www.neitileu.no

NY RAPPORT FRA NEI TIL EU:

EUs klimapolitikk og konse

Fører EU en ambisiøs klimapolitikk? Er et **norsk EU-medlemskap bra for klima?** Ville vi kuttet mer utslipp uten EØS-avtalen? En ny klimarapport fra Nei til EU gir svar.

Samfunnsøkonom Ole Dahle Kvadsheim har på oppdrag av Nei til EU skrevet rapporten «EUs klimapolitikk og konsekvensene den har for Norge».

– Rapporten gir en innføring i hovedtrekkene i EUs klimapolitikk, og ser på hvordan Norge blir påvirket av denne. Den tar for seg klimarelevante konsekvenser av et eventuelt norsk EU-medlemskap og prøver å svare på hva som ville skjedd med norske og europeiske utslipp om vi sa opp EØS-avtalen, sier Kvadsheim.

– Rapporten gir i tillegg en vurdering av hva det innebærer at Norge har gått via EU for å forplikte seg til Parisavtalen.

Det er også laget en kortversjon av rapporten.

Overordnet vil klimarapporten prøve å gi et svar på følgende tre spørsmål:

1. Fører EU en ambisiøs klimapolitikk?
2. Er et norsk EU-medlemskap bra for klima?
3. Ville vi kuttet mer utslipp uten EØS-avtalen?

EUs klimapolitikk

Klimasaken har gjennom de siste årene kommet mer på dagsorden i EU, og saksfeltet utgjør i dag en viktig kilde til forsøk på å legitimere den stadig mer overnasjonale innretningen av unionen i det offentlige ordskiftet.

– EUs klimamål er relativt ambisiøse i en verdensammenheng. Unionens klimakutt har imidlertid flatet ut etter 2013, og EU er ikke lengre i rute for å nå 2030-målet om 40 prosent kutt sammenlignet med 1990. Store deler av utslippskuttene fra 1990-tallet til i dag har vært en konsekvens av avindustrialisering, redusert lønnsomhet knyttet til utvinning av kull og svak økonomisk vekst, sier Kvadsheim.

– EUs klimavotesystem har paralyisert store deler av EUs klimapolitikk de siste 15 årene. Forhåpentligvis vil 2019-revideringen gi økt kvotepris, gitt

at EU følger opp målsetningen om å ta ut 43 % av kvotene innen 2030.

EUs «Green Deal» legger opp til at jordbruket skal bevege seg i retning av det norske, når det gjelder miljøstandarder, tilsetningsstoffer og tilrettelegging for biologisk mangfold.

– EUs etablering av et indre marked for energi er også trukket inn i «Green Deal», med et mål om en økt fornybarandel. 60 prosent av denne «fornybarandelen» bygger på bioenergi, og innebærer import av store mengder biomasse fra skog. EU har lite faglig støtte når de kategorisk avfeier utslippene som dette medfører, sier han.

– Det gjør at man skaper et bilde av at utslippene faller mer enn de faktisk gjør. Samtidig viser det noe av svakheten med å tenke europeisk, heller enn globalt rundt klimakrisen.

– Det er god grunn til å tro at flere enkeltstater ville strukket seg lengre i klimaspørsmålet om man flyttet mer av ansvaret for klimasaken ned på statlig nivå. At for eksempel Norge praktiserer CO₂-avgifter som ligger langt over kvoteprisen, tyder på at vi verdsetter klimakutt høyere enn hva

Ingen planet B.

Bildet er tatt i Erlangen, Tyskland, under den globale klimastreiken 20. september 2019. FOTO: MARKUS SPISKE/UNSPLASH.COM

EU gjør. Samtidig skal man ikke se bort ifra at blant annet Øst-Europa har ført en grønnere politikk som følge av at mer ansvar for klimapolitikken har blitt flyttet opp på EU-nivå. Miljøbevegelsen er imidlertid mindre til stede gjennom lobbyisme i EU-systemet enn de er i statenes politiske beslutningsprosesser.

EU-medlemskap bra for klimaet?

Gjennom å stå utenfor EU har Norge seks klimarelevante unntak som ville vært uforenelige med medlemskap:

- Egen jordbrukspolitikk
- Egen fiskeriforvaltning
- Fri stemme i internasjonale klimahandlinger
- Egen pengepolitikk
- Reservasjonsrett
- Fravær av stemmerett i EUs beslutningsorganer

– Det er ikke åpenbart hvordan opphevelse av noen av disse unntakene ville kuttet klimagassutslipp, mener Kvadsheim.

– Tvert imot: Å gå over til å importere mer jordbruksvarer ville sannsynligvis økt klimagassutslippene. Å la EU re-

konvensene for Norge

Ny klimarapport

■ Rapporten «EUs klimapolitikk og konsekvensene den har for Norge» i fullversjon (59 sider, pdf)

■ Kjøp rapporten i papirutgave i nettbutikken.

■ Last ned kortversjonen av rapporten (14 sider, pdf)

■ Last ned heftet «Klima for handling?» (pdf)

■ Du kan også laste ned et foredrag om EU og klima med utgangspunkt i rapporten (pdf)

■ Alt dette finner du på neitileu.no

AV MORTEN HARPER

morten.harper@neitileu.no

gulere norsk fiskebestand kunne truet bærekraften i næringen. Å bli en del av EUs forhandlingsblokk ville neppe gitt bedre globale klimaavtaler. Å innføre euro kunne gjort klimaomstillingen vanskeligere.

Hvordan påvirker EU Norge?

Norge blir påvirket av EUs klimapolitikk på to måter: Gjennom EØS-avtalen og gjennom at vi har tilknyttet oss EUs klimamål. Gjennom EØS-avtalen er Norge del av EUs indre marked. Deltakelse i det indre markedet går i flere tilfeller på akkord med klimahensyn. Blant disse er økte transportutslipp og mer press på miljøstandarder.

– Felles EU-standarder fungerer i utgangspunktet som gulv, heller enn som et tak for hvor langt landene kan gå i å sette egne miljøstandarder. I praksis ender regelverket likevel opp med å bli litt av begge deler, da også tidligere foregangsland, som Norge, over tid ender opp med å legge seg på EU-nivået, sier Kvadsheim.

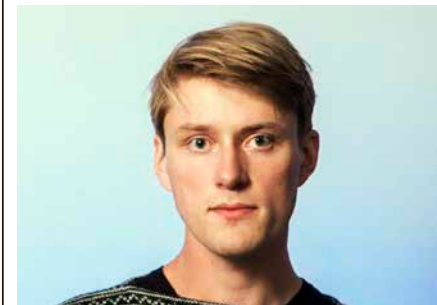
– At vi har gått via EU-systemet i våre Paris-forpliktelser, har gitt oss fleksibilitet til å kutte mindre i innen-

landske utslipp enn vi i utgangspunktet hadde lagt opp til. EUs klimapolitikk legger opp til at kuttene først og fremst skal tas der det er kostnadseffektivt. I praksis betyr det at en svært liten del av Europas klimakutt skal tas i Norge fram mot 2030.

– Mens kvotesystemet fritar oss fullstendig fra å kutte, er også ikke-kvotepiktig sektor i stadig større grad blitt preget av de samme kostnadseffektivitetsfremmende dimensjonene. Den norske klimaomstillingen ville gått raskere dersom vi hadde forpliktet oss til innenlandske klimakutt, heller enn å gå via EU-systemet, mener han.

– Som en del av EUs energiunion har vi forpliktet oss til å videreutvikle eksportkapasiteten for strøm. Klimaeffekten av dette er todelt. På den ene siden bidrar norsk krafteksport til å gjøre fossile energikilder mindre konkurransedyktige i EU. På den andre siden vil økt eksportkapasitet gi økte strømpriser, som gjør at kraftkrevende industrivirksomhet i Norge kan bli overtatt av land utenfor Europa som i langt større grad bruker kullkraft i sin energiportefølje.

KLIMA FOR HANDLING: Nytt klimahefte ut til skolene

Nei til EU utgir innføringshefte om EUs klimapolitikk, og det hendige heftet skal ut i skoler over hele landet.

Det nye heftet «Klima for handling?» gir svar på spørsmål som: Fører EU en ambisiøs klimapolitikk? Er norsk EU-medlemskap bra for klima? Ville vi kuttet mer utslipp uten EØS-avtalen?

Heftet har flere korte faktestater om EUs klimapolitikk og konsekvensene den har for Norge. Et hovedbudskap er at EU er bedre på målsetninger enn å gjennomføre klimakutt. EU skaper et bilde av at klimautslippene faller mer enn de faktisk gjør.

I et intervju i heftet sier Natur og Ungdoms leder Therese Hugstmyr Woie at

– EUs verdier om frihandel og økonomisk vekst, med økende transport og produksjon, er det motsatte av de gode klimaløsningene vi trenger.

Natur og Ungdom sier nei til norsk EU-medlemskap og vil at Norge går ut av EØS av hensyn til miljøet.

Samfunnsøkonom Ole Dahle Kvadsheim (bildet), som har skrevet rapporten om EU og klima for Nei til EU, er også intervjuet. Om EUs klimapolitikk sier han:

– Det største problemet er at den ikke gir globale klimakutt.

Heftet på 12 sider er egnet for alle som vil vite mer om EUs klimapolitikk, og vil bli spredd til skoler over hele landet gjennom bestillingsordningen Subjectaid.no.

Webinar og videoinnledning

I tillegg til rapport og kort hefte som kan lastes ned, har også utredningen blitt presentert i en lansering som ble sendt direkte på nett. Video fra lanseringswebinaret kan ses på nettsidene neitileu.no.

Der ligger også en videofilmert presentasjon der Kvadsheim legger fram rapporten på en lett tilgjengelig måte.

På denne måten vil Nei til EU gjøre den viktige klimarapporten tilgjengelig for alle slags brukergrupper.

Vil innføre minstelønn. EU-kommisjonens president Ursula von der Leyen vil legge fram et forslag om europeisk minstelønn.

FOTO: EU-KOMMISJONEN

EU ANGRIPER NORSK ARBEIDSLIVSMODELL:

Hva skjer med en europeisk minstelønn?

Dersom det kommer et direktiv om at alle enten skal være dekket av en tariffavtale **eller ha minstelønn**, er det i strid med vårt kollektive avtalesystem.

Det betyr også at EU tilriver seg en myndighet nordisk fagbevegelse mener EU ikke har. Etter EU-kommisjons-president Ursula von der Leyens State of the Union tale 16. september, er det klart at det kommer et direktiv, et lovforslag om europeisk minstelønn.

Det støttes av et flertall i DEFS, også kalt EURO-LO. Men fagbevegelse og arbeidsgivere i alle nordiske land er bastant imot. Det samme gjelder Østerrike, Italia og Kypros. De mener

en slik minstelønn vil undergrave det kollektive forhandlingsystemet. Det er land uten lovbestemt minstelønn som har høyest organisasjonsgrad og beste avtaler.

DEFS har sendt ut pressemelding etter et møte med EU-presidenten der hun har lovt at de aldri vil lovfeste minstelønn i de land som i dag utelukkende fastsetter lønninger gjennom kollektive forhandlinger. I Dagens Nyheter 14. september 2020 skriver von der Leyen:

«I stedet (for statlig fastsatt minstelønn) vil vi styrke tariffavtalen i de landene som har mye igjen å gjøre, og vi vil gjøre det uten å forstyrre det velfungerende systemet, som det i Sverige.»

Problemet er at hun i neste avsnitt skriver «alle skal ha tilgang til minstelønn, enten gjennom en tariffavtale eller gjennom lovfestet minstelønn».

Les mer på nett

■ Mer om EU og arbeidsliv på Nei til EUs nettsider neitileu.no

AV ARNE BYRKJEFLOT

arne.byrkjeflot@neitileu.no

Skjønner ikke nordiske modeller

LOs representant i Brussel Robert René Hansen sier til Fri Fagbevegelse 17. september 2020:

– De sier at vi ikke skal tvinges til å innføre lovfestet minstelønn, men sier samtidig at alle skal dekkes av enten en lov eller gjennom avtaler. Det viser bare at kommisjonen ikke skjønner hvordan flere av de nordiske modellene fungerer, og kanskje aller minst hvordan lønnsdannelse som baserer seg på forhandlinger mellom partene i arbeidslivet fungerer.

Han mener også at nordisk fagbevegelses grunnleggende utgangspunkt er at EU ikke har juridisk kompetanse til å fremme forslag som griper inn i lønnsdannelsen.

Saken står på dagsorden på ministerrådsmøte i oktober. I mai 2021 er det LO-kongress.

GJENNOMSLAG I HØYESTERETTS ANKEUTVALG:

Høyesterett skal behandle ACER-saken i plenum

Noen svært få rettsaker er så **viktige og prinsipielle** at vår høyeste domstol behandler dem i plenum, det vil si med alle dommerne samlet. Nå har Høyesterett bestemt at ACER-søksmålet er en slik sak.

Nei til EUs anke fra lagmannsretten til Høyesterett handler om avvisningsspørsmålet, altså om domstolene kan behandle det som er søksmålets opprinnelige hovedspørsmål: Stortingets brudd på Grunnloven gjennom vedtaket om å avstå suverenitet med EUs energipakke 3.

I en avgjørelse i Høyesteretts ankeutvalg 9. september fastslås det: «Saken skal avgjøres av Høyesterett i plenum.» Ankeutvalget har tidligere, i juni, besluttet at Høyesterett skulle behandle saken. Det er bare prinsipielt særlig viktige saker som behandles i plenum, det vil si med alle Høyesteretts 20 dommere samlet. I 2019 ble det ikke behandlet noen sak i plenum, i 2018 var det én sak (angående retten til jakt og fiske under Finnmarkseiendommen). Vanligvis behandler Høyesterett saker i avdeling, med fem dommere.

Støtt søksmålet!

Nei til EU-leder Kathrine Kleveland oppfordrer til å støtte ACER-søksmålet og sier:

– At Høyesterett vil behandle saken i plenum bekrefter hvor viktig og prinsipiell den er. Det var et alvorlig skritt for Nei til EU å gå til søksmål mot staten, men en samla organisasjon står bak. Nå får vi prøvd adgangen til søksmål til topps i rettssystemet.

Det er forventet at Høyesterett vil behandle saken i januar 2021.

Borgarting lagmannsrett ga i mars

En samlet Høyesterett. Kathrine Kleveland fra februar, da anken var til behandling i lagmannsretten. FOTO: EIVIND FORMOE

Gi din støtte til søksmålet!

- Overfør bidraget direkte til innsamlingskontonummer 1506.06.57308, merk innbetalingen med «Søksmål»
- Vipps til 516595
- Mer om ACER-søksmålet: neitileu.no/kampanjer/acer-soksmålet

AV MORTEN HARPER

Utredningsleder i Nei til EU

Staten medhold i å avvise ACER-søksmålet. Lagmannsretten var samtidig åpen for at et slikt søksmål om grunnlovsprøving kan fremmes for retten, noe tingretten avviste, men mener at den samfunnsmessige betydningen av saken ikke er stor nok.

Lagmannsretten omgjorde dessuten tingrettens kjennelse om at Nei til EU skal dekke Statens saksomkostninger. Nei til EUs styre vedtok i mars å anke lagmannsrettens kjennelse til Høyesterett.

EUs energipakke 3 skapte stor debatt. Nei til EU mener at Stortingets vedtak i mars 2018 ble gjort i strid med Grunnloven, fordi man ikke fulgte kravet i paragraf 115 om tre fjerdedels flertall for å gjøre vedtak. I november 2018 saksøkte Nei til EU staten ved statsminister Erna Solberg. Nei til EU har alltid jobbet mot suverenitetsavståelse til EU/EØS og forsvart Grunnloven.

20 år siden danskene sa nei til euro

■ Folkeavstemningen i 2000 om Danmarks deltakelse i eurosonen ble avholdt den 28. september 2000.

Resultatet av avstemningen ble at 53,2 % stemte nei, mens 46,8 % stemte ja. Valgdeltagelsen var hele 87,6 %. 14. september 2003 sa også Sverige nei til å innføre euro med et flertall på 55,9 %. Danmark har traktatfestet unntak fra å innføre euro. Det har ikke Sverige. Det skyldes at danskene stemte nei til Maastricht-traktaten i juni 1992.

– Vi er forsvarere av EØS, og de aller fleste direktivene slutter vi oss til. Men av og til må vi sette foten ned. Dette er en sånn sak.

Sverre Myrli (Ap)

Stopp EUs fjerde jernbanepakke

EU-quiz

1. EU har 27 medlemmer, men hvor mange offisielle språk?

2. Hvor mange frihandelsavtaler har Norge med andre land (utenom EØS)?

3. Hvor mange av disse er inngått gjennom frihandelsforbundet EFTA?

4. I EØS-komiteen møter EFTAs faste komité for blant andre Norge. Hvem er representant på EU-sida?

5. Kan et medlemsland i EU velge å ruste ned til fordel for eksempelvis velferd?

kontinuerlig øke sin militære yteverne.
tens art. 42 som pålegger medlemsland å
5. Nei, ikke uten å bryte med Lisboa-trakta-
External Action Service.
4. EUs «utenriksdepartement», European
3. 27
2. 29
1. 24

Svar:

NYHETER

ACER får mer makt. Stortinget vedtok å tilslutte Norge til ACER i 2018, til tross for stor folkelig motstand. Bildet viser demonstrasjon foran Stortinget i mars 2018, rett før stortingsbehandlingen. FOTO: EIVIND FORMOE

NYTT VETT-HEFTE:

Mer myndighet til ACER

Den nye ACER-forordningen gir EUs energibyrå rett til å etablere egne lokalkontor for oppfølging av EUs planer og regler i medlemslandene, **også om landet selv ikke gir samtykke.**

EUs energipakke 4 er et omfattende regelverk som består av fire forordninger og fire direktiver. De siste delene av den nye energipakken ble vedtatt av EUs ministerråd i mai i fjor. Regelverket har trådt i kraft i EU. Som utgangspunkt skal Energipakke 4 også tas inn i EØS-avtalen, hvis ikke Norge eller Island sier nei.

Nye oppgaver for EUs energibyrå

La oss se nærmere på innholdet i den nye ACER-forordningen. ACER ble etablert gjennom EUs energipakke 3, med hovedsete i Ljubljana i Slovenia. EUs energibyrå skal sørge for gjennomføring av energiunionens mål: fri flyt av energi over landegrensene i EUs indre marked. Ut fra denne logikken er

det ikke overraskende at ACER får økt myndighet på flere områder.

Allerede i den reviderte ACER-forordningens fortale fastslås det at ACER har fått «nye viktige oppgaver» angående grensekryssende infrastruktur både for strøm og gass. Det står også at «ACERs rolle når det gjelder overvåking og bidrag til implementering av nettverkskoder og retningslinjer har økt» og at denne overvåkingen er en «nøkkelfunksjon» for ACER. Det uttrykkes bekymring over at «enkelte medlemsland eller regioner er isolert eller ikke tilstrekkelig påkoblet» det europeiske nettet, og man nevner spesielt Øystater og land i utkanten av unionen.

ACER kan vedta pålegg om å få utlevert informasjon i mange sammenhenger. Reguleringsmyndighetene (RME), Nettverkene for systemoperatører (ENTSO) for strøm og gass, de regionale koordineringssentrene, EUs enhet for distribusjonssystemoperatørene, transmisjonssystemoperatørene (som Statnett), og de godkjente kraftbørserne skal gi ACER den informasjon som byrået trenger for å utøve sine oppgaver. Energibyrået har dessuten egen hjemmel for å kreve informasjon både fra de regionale koordineringssentrene og fra godkjente kraftbørser.

Vett 3-2020

- Skal EU styre strømmen? EUs energipakke 4, ACER og kraftkontroll.
- Skriftserien Vett nr. 3-2020, 48 sider.

AV MORTEN HARPER

Utredningsleder i Nei til EU

ACER avgjør ved uenighet

ACER skal ikke bare overvåke energiflyten, men kan endre og godkjenne metodene som gjennomfører nettverkskoder og retningslinjer. Dette er de detaljerte reglene for drift og tilkobling på overføringsnettet, og som styrer energiflyten. Når reguleringsmyndighetene i en region inngår avtale om nettverkskoder og retningslinjer skal dette meldes til ACER. Der en inngått avtale har merkbar virkning for det indre energimarkedet eller forsyningsikkerheten utenfor regionen, kan ACER kreve å få forelagt avtalen til godkjenning. Hvis reguleringsmyndighetene ikke kommer til enighet om en avtale, har ACER myndighet til å skjære igjennom og treffe vedtak.

En sentral myndighet for ACER er å gjøre vedtak i saker som gjelder grensekryssende handel eller grensekryssende energisystem og involverer reguleringsmyndighetene i minst to land. Reguleringsmyndighetene har seks måneder på seg til å bli enige. Hvis ikke kan ACER treffe vedtak. Reguleringsmyndighetene kan imidlertid i fellesskap be om at fristen forlenges med inntil seks måneder. Før disse tidsfristene kan reguleringsmyndighetene i en felles henvendelse be ACER avgjøre saken.

ACER kan også overta og treffe vedtak i saker der reguleringsmyndighetene ikke følger opp uttalelser fra ACER til nettverket for el-systemoperatører, EUs enhet for distribusjonssystemoperatørene (EU DSO) eller de regionale koordineringssentrene.

Regioninndeling

ACER avgjør det geografiske området for de regionale koordineringssentrene. Nettverket for el-systemoperatører utarbeider forslag til regioninndelingen. Gjennom de regionale koordineringssentrene blir kontroll- og oppfølgingssystemet i EUs energiunion mer operativt og direkte, med ACER på toppen.

ACER har en avgjørende rolle i vurderinger av energisikkerhet og risikoforbereidelse. Byrådet godkjenner og kan endre metodikk og beregninger som gjelder vurderinger av energitilgangen i EU. Det samme gjelder tekniske spesifikasjoner for å delta i grensekryssende prosjekter for økt energikapasitet. ACER skal også godkjenne og kan endre metodikken for å påvise mulige strømforsyningskriser på et regionalt nivå, samt for vurderinger av tilstrekkelig strømforsyning på kort sikt og etter sesong.

Revidert ACER-forordning artikkel 11 gir EUs energibyrå en sentral rolle

i utviklingen av ny transeuropeisk infrastruktur for elektrisitet og gass, og ACER kan også treffe bindende vedtak. ACER skal sammen med de to nettverkene for systemoperatører overvåke framdriften for prosjekter som skal skape ny overføringskapasitet. ACER skal også påse gjennomføringen av EUs planer for nettutvikling. Det er både en tiårig nettutviklingsplan og en plan for prioriterte prosjekter. Hvis ACER mener gjennomføringen av EU-planene er mangelfull eller går for tregt i et land, skal ACER komme med henstillinger til systemoperatørene og reguleringsmyndighetene for å få prosjekter på sporet i tråd med EUs prioriteringer.

Tilsyn med energihandel

ACER skal føre et særlig tilsyn med engrosmarkedet for energi. Byrådet skal overvåke markedet og komme med anbefalinger til EU-kommisjonen. ACER skal også samordne etterforskning der byrådet mener EU-regler er brutt. ACER kan kreve informasjon utlevert og kan, med enkelte unntak, pålegge reguleringsmyndighetene i landene å iverksette etterforskning.

I tillegg skal ACER sammen med EU-kommisjonen, medlemslandene og reguleringsmyndighetene føre tilsyn med både engrosmarkedet og salg til sluttbruker av strøm og naturgass. ACER skal særlig følge med på prisene for strøm og naturgass til forbrukere, mulige barrierer for handel over landegrensene, regulatoriske hindringer for nye markedsaktører og statlig påvirkning av energiprisene. Det ligger i kortene at dette ytterligere vil begrense det nasjonale handlingsrommet for offentlig styring av energimarkedet og bruk av energiressurser i en statlig industripolitikk.

Lokale ACER-kontor

ACER har et styre med representanter fra landenes reguleringsmyndigheter og et administrativt styre med ni utnevnte medlemmer. I begge styrene gjøres vedtak med kvalifisert flertall, som i den tidligere ACER-forordningen (energipakke 3). Norge har ikke stemmerett i EUs energibyrå, og det kan nok også utelukkes at Norge vil få det hvis Energipakke 4 innlemmes i EØS-avtalen.

ACERs direktør får utvidede fullmakter i den reviderte ACER-forordningen. For å utføre ACERs oppgaver på en «god og effektiv» måte kan direktøren avgjøre om det skal utplaseres én eller flere tjenestemenn i et EU/EØS-land. Før ACER etablerer et slikt lokalt kontor skal direktøren hente inn synspunkter fra det berørte landet, men det er ikke nødvendig med samtykke fra landet.

Energipakke

4 består av

- Den reviderte ACER-forordningen (2019/942)
- Den revidert elektrisitetsforordning (2019/943)
- Det reviderte elmarkedsdirektivet (2019/944)
- Forordning om beredskap i elektrisitetssektoren (2019/941)
- Forordning om styringssystem for energiunionen (2018/1999)
- Det reviderte bygningsenergidirektivet (2018/844)
- Det reviderte fornybardirektivet (2018/2001)
- Det reviderte energieffektiviseringsdirektivet (2018/2002)

Tvilsom EØS-agenda

■ Tankesmia
Agenda hevder at EØS-avtalens mange skadevirkninger kan nøytraliseres, bare politikerne

er frampå og utnytter handlingsrommet. Hadde det bare vært så enkelt. Notatet «Fra handlingsrom til politisk handling» er utarbeidd i samarbeid med flere LO-forbund med voksende EØS-motstand i medlemsrekkene. Alt i alt er notatet fra Agenda et forsøk på å sukke EØS-pillen overfor frustrerte fagorganiserte i og utenfor kommunal sektor. Det blir med forsøket, for å si det sånn, skriver Jan Steinholt.

– Nå må KrF og Frp lytte til egne velgere!

■ Et klart flertall blant Frp og KrFs velgere er negative til å overføre myndighet til EUs jernbanebyrå. – Nå

har KrF og Frp en siste sjanse til å lytte til egne velgere og si nei til innføring av EUs fjerde jernbanepakke i Norge, sier leder i Nei til EU, Kathrine Kleveland. I det minste må de stille sine representanter fritt i dette spørsmålet, sier hun.

Forsøk på forskuttering av jernbanepakken

■ Nye jernbaneforskrifter på høring har til formål å hasteinnføre vesentlige deler av EUs fjerde jernbanepakke før Stortinget får sagt sitt, skriver Jan Steinholt. Dette påfallende hastverket er et tvilsomt forsøk på å bondefange Stortinget. Med sin argumentasjon demonstrerer departementet samtidig at det er problemfritt for Norge å tilpasse vårt eget regelverk til det vi ønsker å ta inn av EUs tekniske bestemmelser, uten at disse bestemmelsene behøver å låses til EUs fjerde jernbanepakke.

SLIK BRUKER EU MEDLEMMENES PENGER:

50 vanvittige ting EU har br

1 18 millioner kroner til markedsføring av frosne pommes frites

I 2016 mottok landbruksorganisasjonen i Flandern i Nord-Belgia (VLAM) nesten 18 millioner kroner fra EU for å gjennomføre en kampanje for frosne pommes frites. Kampanjen var rettet mot land i Asia og hadde blant annet som mål å «bygge et positivt bilde av frosne pommes frites fra Europa». Som en del av kampanjen kunne man oppleve maskoten og pommes frites-ambassadøren for Mr. James Bint med en «License to Fry!» på ulike matmesser. FOTO: ORIGINALFRIES.EU

2 105 000 kroner på champagne til EUs vinkjeller

I 2018 brukte EUs ministerråd alene mer enn 105 000 kroner på å kjøpe champagne. Ifølge anbudsdokumentene insisterte EU-tjenestemenn på at de var autentiske flasker fra Champagne-regionen i det nordøstlige Frankrike. En uttalelse fra 2012 viste at Ministerrådets vinkjeller besto av 27 223 flasker vin fordelt på 73 prosent rødvin, 24 prosent hvitvin og tre prosent musserende vin.

3 11 millioner kroner til hotellovernatting for EU-lobbyister i en by der de selv bor

I perioden 2015–2019 betalte EU ut nesten 11 millioner kroner i skattefri diett til 30 medlemmer av EUs økonomiske og sosiale komité. Komiteen består av lobbyister fra arbeidsgiverorganisasjoner, store selskaper og andre

interessegrupper. De skattefrie kostpene betales for å dekke flyreiser, hotellopphold og måltider i forbindelse med møter i Brussel, men en gjennomgang har vist at de 30 medlemmene alle har fast opphold i Brussel. Likevel har de fått kostpenger. Medlemmene får 2100 kroner skattefritt per møtedag de møter på.

4 298 millioner kroner på blyantpenger uten kontroll

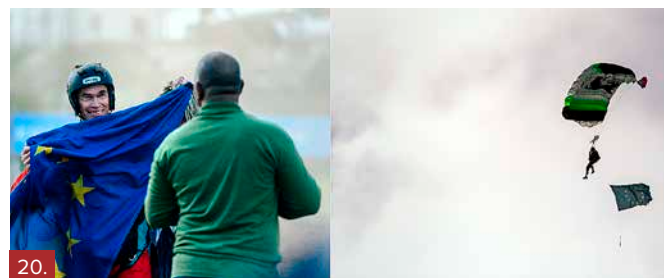
Alle EU-parlamentarikere får på toppen av sin faste lønn hver måned 32 902 kroner skattefritt i såkalte «blyantpenger». Dette tilsvarer 394 828 kroner årlig. Ifølge Transparency International er det ingen åpenhet i hva pengene brukes til, og det er ingen form for kontroll over om pengene brukes etter reglene. De totale utgiftene på EU-budsjettet for blyantpenger er 298 millioner DKK per år.

5 10 millioner kroner i etterlønn for bare tre måneders arbeid

I 2014 ble fire midlertidige ansatte utnevnt til midlertidige EU-kommissærer for en periode på tre måneder. I den forbindelse hadde de rett til å motta etterlønn på 40 prosent av grunnlønnen de neste tre årene. EU-kommissærer tjener cirka 1,8 millioner kroner årlig. Dermed mottok hver av vikarene en etterlønn på DKK 2,4 millioner over tre år.

6 17 millioner på bisarr kampanje for poteter «med sexappell»

I 2015 mottok den britiske landbruks-

organisasjonen AHDB 17 millioner kroner fra EU for en informasjons- og markedsføringskampanje for poteter. Kampanjen ble gjennomført under den tvedydlige overskriften «Love Potatoes: More Than a Bit on the Side» og besto av en serie annonser på sosiale medier og på trykk. Det tilbakevendende temaet var en potet kledd i solbriller, som med seksuelle undertoner skulle få forbrukerne til bli begeistret for poteter. FOTO: LOVEPOTATOES.CO.UK

7 296 000 kroner på renovering av tsjekkisk bordell

Som en del av landlig støtte betalte EU-midler for renovering av en gammel gård i byen Pomezí 140 kilometer øst for Praha nær grensen mellom Tsjekkia og Tyskland. Deretter kom det fram at gården ble brukt som et bordell under navnet Party Night Club XXX. EU-kommisjonen gikk deretter inn i saken og startet en prosess med å få tilbake pengene igjen.

8 290 000 kroner i EU-støtte til**skattesnytere i Bulgaria**

I 2018 mottok den bulgarske metalldetektorforeningen 290 000 kroner i EU-støtte for å forberede seg på en liberalisering av reglene for bruk av metalldetektorer i Bulgaria. Imidlertid er flere menige og ledende medlemmer av den bulgarske metalldetektorforeningen dømt og beryktet for skattesvindel.

9 Milliarder på statsministerlønn til over 5500 EU-byråkrater

EU-kommisjonens interne lønnskalkulator har avslørt at over 5500 byråkrater ansatt i EU-systemet, inkludert 100 dansker, tjener det samme eller mer enn den danske statsministeren. For eksempel mottar en EU-tjenestemann i klasse 12, som er gift og har to barn, 92 000 kroner i måneden etter skatt. EU-ansatte betaler en spesielt lav EU-skatt, akkurat som de får en rekke skattefrie tillegg, inkludert et 16 prosent utendørs tillegg på toppen av grunnlønnen, EU-barnetrygd og husstandsstonad hvis de er gift.

10 105 000 kroner på en minigolfbane i en by med 250 innbyggere

I 2019 bygde den svenske byen Husby en ny minigolfbane med 12 hull. EU støttet prosjektet med 105 000 kroner. Byen har rundt 250 innbyggere, og ifølge prosjektsøknaden går byens minigolfesong fra mai til september.

11 19 millioner kroner på ungdomskampanjen «Glad i gris»

I 2018 mottok Agriculture & Food, sammen med den svenske søsterorganisasjonen Svensk Kött, totalt 19 millioner kroner i EU-støtte til en kampanje for å få 18–29-åringene i Danmark og Sverige til å spise mer svinekjøtt. «Glad for gris» var overskriften på kampanjen i Danmark, mens kampanjen i Sverige ble markedsført under navnet «Gilla gris». FOTO: PORKLOVERS-TOUR.COM

12 5,3 millioner kroner på en kampanje for å få barn til å spise mer brød

I 2018 mottok de

spanske brødproducentenes bransjeforening mer enn 5,3 millioner kroner i EU-støtte for å gjennomføre en kampanje for å få barn i alderen 6–12 til å spise mer brød. Materiale ble også produsert med superhelten Captain Pantastico (en sammentrekning av det spanske ordet for brød «pan» og fantastisk «fantástico»). FOTO: KAPTEIN PANTASTICO, TWITTER

13 150 millioner kroner på vei bygget av tvangsarbeid i Afrikas Nord-Korea

Da en vei skulle bygges i det afrikanske landet Eritrea i 2019, støttet EU prosjektet med 150 millioner kroner til

innkjøp av utstyr og byggematerialer. Støtten har møtt kritikk og opprør blant menneskerettighetsforkjempere da veien ble bygget ved hjelp av slaveaktig tvangsarbeid. Eritrea er beryktet for sin militærtjeneste, der gutter og jenter helt ned til 16 år blir utsatt for tvangsarbeid på ubestemt tid. Landet blir ofte referert til som Afrikas Nord-Korea med henvisning til at undertrykkelse og tortur er utbredt i landet.

14 4,9 millioner kroner til luksusgolfklubber for de rikeste

Et søk i den britiske databasen over mottakere av EUs landbruksstøtte viser at mer enn

rukt penger på

Den danske **Folkebevægelsen mod EU** har laget en humoristisk oversikt over EUs pengeforbruk.

30 golfklubber i Storbritannia bare i 2018 mottok mer enn 4,9 millioner DKK i landbruksstøtte. Inkludert Loch Lomond, en av de mest eksklusive golfklubber i hele Storbritannia med glamorøse suiter og et spa i verdensklasse. Et klubbmedlemskap koster rundt 900 000 kroner.

15 11 millioner kroner i landbruksstøtte til dykkerskole, glideklubb, fengsler og campingplasser
Listen over hvem som mottar millioner av kroner i landbruksstøtte hvert år, er lang. Et søk i databasen over mottakere av landbruksstøtte i Danmark i 2017 og

2018 viser imidlertid at det ikke bare er bønder som er blant mottakerne. Danske statlige fengsler har for eksempel mottatt nesten 10 millioner kroner i landbruksstøtte, akkurat som mer enn 1,8 millioner kroner er fordelt i kategorien campingplasser. Flere rideklubber, hundepensjonater, jaktforeninger, speiderkorps og leirdueskytingklubber er også på listen over mottakere.

16 740 000 kroner på opplevelsessenteret for oster
I 2017 ga EU 740 000 kroner til å bygge et opplevelsessenter for oster i den nederlandske byen Woerden. Senteret tilbyr blant annet mulighet til å oppleve et ostelager gjennom virtual reality og å «kle seg ut som en ekte ostepike eller bonde, og fange besøket ditt [...] med kule bilder!».

17 30 milliarder kroner på feil betalinger
EUs revisorer kom i fjor til den konklusjonen at svimlende 30 milliarder kroner feilaktig ble betalt ut av EU-budsjettet i 2018. Det er ikke nytt at det er et rot i EUs regnskap. Faktisk har ikke EU-regnskapet blitt godkjent én gang i de siste 26 årene på grunn av mengden feilutbetalinger.

18 7 millioner kroner på «objektiv» EU-informasjon fra en organisasjon som hyller EU

I 2018 hyret EUs representasjonskontor i København organisasjonen Europabevegelsen til å tilby «objektive informasjonstjenester», blant annet for å holde presentasjoner om EU til skoleklasser og besøksgupper i Europa-Huset i hjertet av København. Totalt utgjorde kontrakten opptil syv millioner kroner over fire år. Europabevegelsen er kjent for å være jublende tilhengere av EU og jobber aktivt for å kvitte seg med de danske reservasjonene.

19 550 000 kroner for å leie et privatfly til EU-kommisæreren for en seks timers flytur

Reisedokumenter har avslørt at EUs utenriksminister Federica Mogherini hadde brukt over en halv million kroner på en flytur med privatfly fra Brussel til Aserbajdsjan og Armenia. Den tidligere EU-kommisjonens president Jean-Claude Juncker benyttet også hyppig private jetfly. Han brukte blant annet 200 000 kroner på å leie et privatfly i forbindelse med en tur til Roma som varte en eneste natt.

Selv om det snakkes mye i EU om behovet for å redusere CO₂-utslipp, har de ennå ikke til hensikt å redusere bruken av private jetfly.

20 293 247 kroner for å feire EU-jubileet Europadagen i Mosambik, 8 359 km fra Europa

Hvert år feires EU-jubileet Europadagen i hele EU. Dagen feires også så langt unna som Mosambik i sørlige Afrika. EU-ambasaden i Mosambik brukte nesten 300 000 kroner på å feire dagen i 2016 og 2017. Pengene gikk blant annet til å arrangere en volleyballturnering. I 2018 feiret EU-ambasadøren dagen som en annen rockestjerne med EU-flagget og fallskjermhopping for stort å vise flagget. FOTO: EEAS. EUROPA.EU

21 89 milliarder kroner på «grønn» landbruksstøtte som ikke fungerer

Da EU reformerte landbruksstøtten sin i 2013, var målet at støtteordningen skulle bli grønnere. Totalt 89 milliarder i året ble øremerket «grønn landbruksstøtte». Imidlertid fant en rapport fra EU-revisjonsretten i 2017 at «den grønne ordningen slik den for øyeblikket er implementert, neppe

vil medføre betydelige fordelere for miljøet og klimaet».

22 215 000 kroner til oppussing av tyrefekterarena der okser blir torturert

Byrådet i den spanske byen Aranjuez besluttet i 2018 å renovere byens tyrefekterarena. I den forbindelse støttet EU oppussingen med 215 000 kroner fra EUs regionale utviklingsfond. Til jubel fra rundt 9 500 tilskuere fikk flere okser kuttet av ørene, som tradisjonen er i Spania før de ble drept. Tyrefekting i Spania er kjent for å være ekstremt brutal.

Nytt hefte fra Folkebevægelsen mod EU

Her kan du lese noen av de femti eksemplene på EUs vanvittige pengebrukt. Eksemplene er hentet fra et nytt hefte gitt ut av den danske Folkebevægelsen mod EUs hefte.
■ Redaktør: Susanna Dyre-Greensite, Tobias Clausen og Ditte Marie Gyldenborg. Research: Tobias Clausen
Les alle femti på: <http://ht-folkebevaegelsen.dk/50-vanvittige-ting-eu-har-brugt-penge-paa/>
■ Alle beløp i danske kroner (100DKK=146NOK)

23 265 000 kroner på et omvandrende fiskesirkus

I 2016 ga EU Sea and Fisheries Fund 265 000 kroner til det danske prosjektet Fish-a-deli Circus. Et omreisende sirkus som, gjennom det de kaller et «absurd-poetisk matshow», er en blanding av sirkuskunst og gastronomi.

24 78 millioner kroner i året på uniformerte limousinturer for EU-parlamentarikere

Europaparlamentet bruker 78 millioner kroner årlig på limousiner, som kan transportere Europaparlamentets parlamentarikere døgnet rundt gratis i en radius på 20 kilometer rundt parlamentet i Brussel og Strasbourg.

25 847 millioner kroner i året på EUs månedlige reisesirkus mellom Brussel og Strasbourg

Tolv ganger i året flytter hele Europaparlamentet fra Brussel til Strasbourg. Dette betyr at 3000–4000 mennesker, inkludert over 700 EU-parlamentarikere, deres assistenter, tjenestemenn og tolker, reiser de 400 kilometerne fra Brussel til Strasbourg hver måned. I tillegg flyttes 2500 plastbokser med en totalvekt på 350 tonn ved hver samling. EU-revisjonsretten har beregnet at man kan spare tilsvarende 847 millioner kroner i året ved å droppe reisesirkuset. Parlamentet i Strasbourg står tomt 317 dager i året.

26 90 millioner kroner til businessklasse flybilletter til EU-parlamentarikere

EU-parlamentet bruker 160 millioner kroner årlig på flyreiser, hvorav 56 prosent er flyreiser i businessklasse. Wouter Wolfs, forsker ved Leuven University, har uttalt at «Businessklasse bør ikke være et alternativ for parlamentarikerne. På den annen side bør det være slik at hvis de ønsker å bli oppgradert til businessklasse, kan de gjøre det for kontropengene de får». Parlamentarikere får 32 000 kroner skattefritt i måneden til kontorhold.

27 200 000 kroner på et heste-spa

I 2016 mottok Happy Horse Spa & Rehab totalt 200 000 kroner fra EUs landbruksfond for etablering av et hestespa med vannbånd og vibrator. Ifølge Happy Horse Spa & Rehab kan hestespaet brukes til «rehabilitering i forbindelse med at hesten blir skadet, men det kan også være et forløp basert på kondisjon, muskelbygging og velvære for den enkelte hest».

28 30 947 i landbruksstøtte til fornøylespark

Hensikten med EUs landbruksstøtte er på papiret å sikre en levedyktig landbruksnæring som produserer trygg kvalitetsmat. Likevel har fornøylesparken BonBon-Land fått mer enn 30 000 kroner i jordbruksstøtte fra EU.

Resten av eksemplene kan du lese i Folkebevægelsens hefte eller på nettet.

OVERVÅKINGSORGANET I EØS:

ESAs angrep på arbeidslivet

Det **seriøse arbeidslivets** viktigste bestemmelse angripes av EU og ESA.

I sin kamp mot mafiaen hadde Italia fastsatt at de som fikk et offentlig anbud ikke kunne gi mer enn 30 prosent videre til underentreprenører. EU-domstolen sa at kamp mot økonomisk kriminalitet var et legitimt unntak fra EUs strenge regler. Men loven besto ikke proporsjonalitetstesten. Nemlig om det samme formål kunne oppnås ved mindre restriktive midler.

Krav om nødvendighet og proporsjonalitet går igjen i EUs direktiv. Konkret mente domstolen at slike midler måtte vurderes fra sak til sak. Det var ulovlig å lage en lov som gjaldt alle offentlige anskaffelser.

Vitali-dommen er ESAs begrunnelse for brev til regjeringen ved Nærings- og fiskeridepartementet 13. november 2019. Her ber organet som skal overvåke EØS-avtalen (ESA) departementet begrunne hvorfor den norske regelen om maksimalt to ledd av underentreprenører ikke er i strid med EØS.

Departementet svarer på dommen

Departementet svarer godt for seg. For det første mener de Vitali-saken ikke kan brukes mot norsk forskrift. Italias regelverk omfatter alle sektorer. Norsk lov og forskrift gjelder bare bygning og renhold, fordi kriminalitet her er spesielt utbredt. Det forklares at vedtaket er en følge av erfaring med at lange kjeder er uoversiktlige og vanskelig å kontrollere. At de kriminelle er blitt bedre organisert og nettopp opererer i de nederste ledd med fiktive fakturaer, hvitvasking og skatteunndragelser. At en sak til sak-vurdering ikke vil være like effektiv og i tillegg mer arbeidskrevende både for de som lager anbudet og

ESA angriper det norske arbeidslivet

- Les mer om saken på neitileu.no
- Der kan du også finne kildene denne artikkelen er basert på.

AV ARNE BYRKJEFLOT

Politisk rådgiver i Nei til EU

de som vinner det.

Departementet mener at dersom nasjonalstatene ikke sjøl kan vurdere hva som er nødvendig i kampen mot arbeidslivskriminalitet, så er unntakene i direktivene å anse som ugyldige og uten innhold.

ESA viker ikke en tomme

ESAs svarbrev 10. juni 2020 er usedvanlig krast. ESA avviser all argumentasjon fra departementet og slår fast at forskriften er i strid med EØS-avtalen. ESA gir departementet frist til 10. oktober 2020 før de vurderer å bringe saken inn for EFTA-domstolen.

ESA ser forskjellen på en norsk forskrift som gjelder bare i bygning og renhold og den italienske. ESA mener også formålet om å bekjempe økonomisk kriminalitet, tilfredsstillende unntaksbestemmelsene i direktivene. De sier seg heller ikke uenig i at forskriften sikrer tilstrekkelig konkurranse om anbudene.

Men det holder ikke. Fordi forskriften etter ESAs mening ikke består proporsjonalitetstesten. ESA mener

at formålet kan oppnås med mindre restriktive midler. Som EU-domstolen mener ESA det fra anbud til anbud skal vurderes om antall ledd skal begrenses eller ikke. Ut fra arbeidets karakter og hvilke firma som er involvert. Alternativt at det skal pålegges den som får anbudet å sørge for at det ikke blir kriminalitet lenger nede i systemet.

Det vil sjølsagt ikke fungere. Hvordan skal det argumenteres for at det for ei bru i Nordland er nødvendig med maks to ledd mens det for en vei i Rogaland kan være flere? Og hva hindrer da den som har fått innsnevret sin rett til flere ledd å gå til sak for forskjellsbehandling og brudd på EØS? I praksis vil vi være tilbake til før det ble innført maks to ledd. Men om det vil fungere eller ikke er ikke ESA så opptatt av. Det som gjelder, er at det finnes mindre restriktive tiltak. Ikke om de fungerer.

ESA får blod på tann

To dager etter ESAs svar, 12. juni 2020, sender ESA et nytt brev til regjeringen. Denne gang ber de om opplysninger om lokale kommunale vedtekter ved

kommunale anskaffelser.

ESA går lenger enn å ta for seg antall ledd underleverandører. De stiller spørsmål ved krav til at alle transaksjoner skal skje over bankkonto. De stiller spørsmål ved krav om faste ansettelser. ESA mener det ikke kan kreves faste ansettelser når arbeidet er midlertidig.

Nesten alt arbeid i bygning er midlertidig i den forstand at de er helt avhengig av at bedriften får oppdrag og vinner anbud. Men likevel har det, før bemanningsbransjens inntog, vært bare faste ansettelser og heltidsarbeid. Overtallighet har vært løst ved at arbeidstakere lånes ut til de som får anbud. Og permittering og oppsigelser om nødvendig. Det er etter ESAs mening slett ikke sikkert at ESA er enig i at denne norske modellen består proporsjonalitetstesten.

Både Skien kommune og Oslo kommune forsvarer sine modeller. Ordfører i Skien, Hedda Foss Five (Ap), skriver: «Avslutningsvis stiller vi oss undrende til hvilke andre mindre restriktive tiltak Skien kommune kan gjennomføre som skal kunne ha samme effekt over-

Sier nei til ESA.

Ungdom mot EU og Nei til EU på demonstrasjon i september mot ESAs angrep på de norske seriositetsmodellene. FOTO: PÅL TRAUTMANN OLERUD

for bransjen, virke preventivt og sikre at det er de seriøse leverandørene som vinner bygge- og anleggskontraktene.»

Nest viktigste verktøy

ESA angriper det nest viktigste verktøyet mot sosial dumping etter allmenngjøring og det viktigste verktøyet mot økonomisk arbeidslivskriminalitet. Til nå har både regjering, kommuner, fagbevegelse og arbeidsgivere forsvart lov, forskrift og modeller uten å vike en tomme. 10. oktober vet vi om regjeringen står fast. 8. september var det demonstrasjon i Oslo til forsvar for det seriøse arbeidslivet.

Og som regjeringen sier: Dersom ikke landa sjøl kan vurdere hva som er nødvendige virkemidler mot økonomisk kriminalitet, så er unntakene i direktivene ugyldige og uten innhold. Da er det EU og ikke norske myndigheter som bestemmer hva som trengs for å hindre sosial dumping og kriminalitet. Noen dommere i EU og noen jurister i Brussel vet tilsynelatende bedre enn både norske myndigheter og de som lever i problemet.

Myndighetsoverføringen i Energipakke 4

■ Professor Peter Ørebech gjennomgår i en ny betenkning den økte myndigheten som EUs energibyrå ACER får med Energipakke 4. En av konklusjonene er at det for norske myndigheter kun gjenstår «små rester av lovgivningsmakt». Peter Ørebech, som er professor i rettsvitenskap ved Norges arktiske universitet, Tromsø, har på oppdrag fra Nei til EU skrevet en betenkning om den økte myndigheten som EUs energibyrå ACER får gjennom Energipakke 4.

Høring om Energipakke 4

■ Nei til EU mener EUs energipakke 4 griper inn i norsk samfunn og næringsliv på en måte som er både udemokratisk og uakseptabel, og krever derfor at regelverket ikke tas inn i EØS-avtalen. Det skriver Nei til EU i svaret på høringen som Olje- og energidepartementet har gjennomført om betydelige deler av regelverket i EUs energipakke 4.

Raymond Johansen raser mot Brussel

■ Ap-toppen Raymond Johansen er i ferd med å erfare at «handlingsrommet» i EØS er mindre enn et

kott. Og byrådslederen i Oslo er klar til å reise til Brussel for å tale ESA og EU imot, skriver Eva Nordlund i Nationen 9. september. Johansen vil forsvare de norske seriositetsmodellene i arbeidslivet mot ESA. – Dette vil jeg ikke gi meg på. Jeg er klar til å dra ned til Brussel for å forsvare ordningene, sier Raymond Johansen til Klassekampen.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

1. Landsmøtet 1995. Helen Bjørnøy, Eva Nordlund og Kristen Nygaard.
2. Schengen-aksjon i 1996. FOTO: NILS AARSÆTHER
3. Tre leiarar av Nei til EU, Kristen Nygaard, Lisbeth Holand og Sigbjørn Gjelsvik. FOTO: SP
4. Fakkeltstafett mot Schengen på to-årsdagen for det norske nei 28. november 1996.
5. Trygg mat-kampanjen i 1998. Oslo-aktivisten Oddny Bell samlar underskrifter på Egertorget. FOTO: SINDRE HUMBERSET
6. Heming Olaussen og Anne Enger på landsmøtet i 2009. FOTO: LIV HAGLUND LILLEGRUNDET
7. I 2008 var landsmøtet på Hell i Trøndelag. FOTO: LIV HAGLUND LILLEGRUNDET
8. Nei til EU demonstrerte mot EU-toppmøtet i Göteborg i 2001. FOTO: JENS INGVALD OLSEN
9. Underskriftsak-sjon mot Schengen. Kristine Mollø-Christensen med sønnen Ravn og generalsekretær Hege Myklebust.

JUBILEUM I NOVEMBER 2020:

Nei til EU feirer 30 år

I august var det **30 år sidan Nei til EF blei stifta** og i november 1990 vart det første landsmøtet halde i Stjørdal.

Nei til EU slo i 2019 på stortromma då vi feira at det var 25 år sidan Noreg sa nei til EU i 1994. Feiringa av at Nei til EU no rundar 30 år blir difor mindre, men jubileet blir markert på landsmøtet i november.

EF-motstanden reiser seg

Opplysningsutvalget om Norge og EF blei stifta i november 1988. I 1989 bestod styret i Opplysningsutvalget av Kristen Nygaard som leiar, Guro Fjellanger og Lars O. Romtveit som nestleiarar og Marit Arnstad, Terje

Kjelder

■ Det meste av teksten i denne artikkelen er henta frå *Folket sa nei*, skriven av Dag Seierstad. Utgjeven av Samlaget i 2014.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

Kalheim og Berit Lynnebakken som styremedlemmer. Opplysningsutvalget leigde kontor i øvste etasjen i Rådhusgata 24 i november 1988, og frå januar 1989 blei Guro Fjellanger – som den første – tilsett på heiltid i sekretariatet.

Antirasistisk frå starten

Initiativtakarane bak Opplysningsutvalget var i stor grad veteranar frå EF-kampen i 1972 og delvis også frå 1962. Dei var opptekne av å trekkje yngre menneske inn i arbeidet. Samtidig blei det lagt stor vekt på å sikre god politisk breidd i arbeidet.

Men på eitt punkt blei det sett ei klar grense. Heilt frå starten av var det full semje om at Opplysningsutvalget måtte avvise alt av rasistisk argumentasjon mot EF og EF-tilpassing. Nei til EF heldt derfor frå første dag ein klar profil mot rasisme og framandfrykt, med ein eksklusjonsparagraf retta mot slikt.

Opplysningsutvalget blir Nei til EF

I august 1990 kalla Opplysningsutvalget inn til ein landskonferanse. På dette tidspunkt var det opplysningsutval i dei fleste fylka, og det var eit ønske å samordne arbeidet på landsbasis. Dei lokale opplysningsutvala var inviter-te til eit møte som vedtok å stifte ein landsomfattande medlemsorganisasjon under namnet «Nei til EF». Eit mindretal ville vente med å etablere ein medlemsorganisasjon, og det var også nokre ganske få som ville nøye seg med å drive informasjonsverksemd – og som åtvara mot å «gå til kamp» for ein visste om det kom til å bli nokon kamp.

Det første landsmøtet til nei til EF blei halde i Stjørdal i november 1990. Landsmøtet valde Kristen Nygaard til leiar og Guro Fjellanger til nestleiar og la grunnlaget for arbeidet til Nei til EF.

I Rogaland blei Nei til EF stifta 25. september 1988 – to år før Nei til EF blei stifta på landsplan.

OPPDATERINGER FRA UNGDOM MOT EU:

Sterkere og samlet

Ungdom mot EU **øker aktiviteten** igjen etter Koronanedstengingen. Organisasjonen har kommet sterkere ut av utfordringene.

Nå har landet åpnet litt igjen, og det har blitt mulighet for å ha mer fysiske møter og besøke medlemsorganisasjoner. Når vi kan besøke et fylkeslag i FpU eller dra og holde foredrag på en skole, er det nesten så verden er litt normal igjen.

Siden i vår har vi arrangert slampoesi-workshop, der medlemmene våre lærte å formidle et politisk budskap på en kreativ måte. De lærte også mye om hvordan holde appeller, taler og foredrag.

I tillegg har vi besøkt sommerleirer hos Natur og Ungdom, Sosialistisk Ungdom og Senterungdommen, sittet i debatter hos flere samarbeidspartnere, deltatt i en panelsamtale under Trondheim pride og besøkt flere skoler. I tillegg har vi hatt ringedugnad med lokallagene våre, og lokallagene har også arrangert spennende møter.

Det har vært et spennende år så langt, med mange opp- og nedturer. Korona har definitivt bydd på utfordringer, men vi har løst dem og kommet sterkere og mer samlet ut av det.

Hilsen den unge nei-bevegelsen!

1. Frankie Rød holder skoling for Europa-linja på Jessheim VGS. FOTO: MICHELE GABATHULER
2. Slampoesi-workshop. FOTO: TASWAIB HUSSAIN
3. Nei til EUs jernbanepakke-aksjon. FOTO: JACK SCHØNEBERG

Alle togruter på anbud?

■ Et nei til EUs jernbanepakke 4 ivaretar norsk handlefrihet. Det gjør ikke et ja. Stortinget har derfor valget: Enten stemme ja til jernbanepakke 4 – og binde oss til varig konkurranse om all togtransport i Norge. Eller vente med å ta standpunkt til jernbanepakke 4 for å se hvordan erfaringene blir med den konkurransen som prøves ut på de togstrekningene som inngår i jernbanereformen fra 2015, skriver Dag Seierstad.

«Hvis jernbanepakke IV blir vedtatt i Norge, vil det i praksis bety at man avgir myndighet fra norske folkevalgte til EU»
Bengt Fasteraune (Sp)

Stopp EUs fjerde jernbanepakke

Hva betyr Venstres EU-vedtak?

■ Det gjenstår å tolke hva Venstre-politikerne egentlig mener med at de demokratiske institusjonene i EU

med Norge som medlem vil lage gode løsninger for fiskeri og landbruk. Betyr det at Venstre vil sette som en forutsetning for medlemskap at det oppnås en god avtale? Eller det motsatte, at partiet vil anse enhver avtale som god nok for medlemskap? Jeg gjetter på at Venstres EU-tilhengere mener det samme som EU-tilhengerne i 1994: At en medlemskapsavtale inngått med EU er god. Uansett. Det høres koselig ut, skriver Thomas Vermes i ABC Nyheter 25. september.

Se Nei til EUs webinarer

■ Nå kan du se webinarer om «EUs klimapolitikk og konsekvensene den har for Norge», med Ole

Dahle Kvasdheim og Andreas Randøy fra Natur og Ungdom. Du kan også se webinarer om EUs fjerde jernbanepakke med Sverre Myrli (Ap) og Grethe Thorsen fra Norsk Lokomotivmannsforbund på neitileu.no.

EU var flammen i Moria

Med Moria-brannen var det bare spørsmål om når, ikke om det kom til å skje. Og det har ikke noe å si om det var flyktningene selv som tente på eller ikke, for det var EU som var flammen.

EU driver en flyktningfiendtlig politikk, der målet er å stenge flest mulig ute. Når EU setter Frontex til å snu båter i Middelhavet, i praksis nekter asylsøkere å fly og inngår avtaler med Tyrkia og Libya om å holde tilbake flyktninger, så fører det til flere dødsfall.

Ifølge en rapport fra UNITED against refugee deaths har 36 000 udokumenterte flyktninger omkommet som en konsekvens av EUs flyktning-

UMEU
Ungdom mot EU

AV FRANKIE RØD
frankie@umeu.no

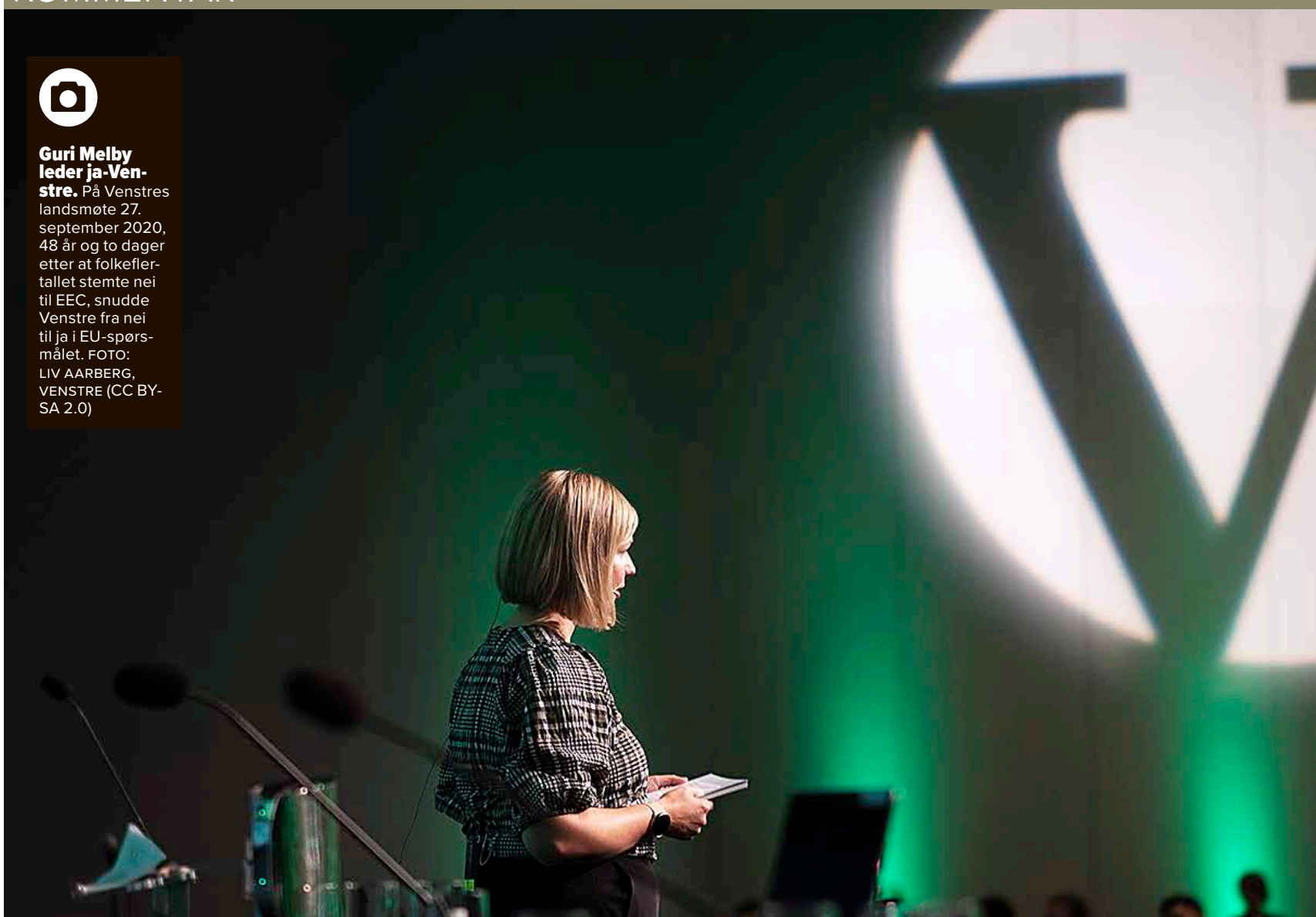
politikk. Vi har sagt i årevis at det brenner, og selv ikke nå, etter at Moria-leiren ble slukt av et flammehav, er EU villige til å låne bort en bøtte med vann.

EU har fått sterk kritikk fra blant annet Leger uten grenser og FN for flyktningpolitikken sin. EU-kommisjonen har også selv innrømmet at Dublin-avtalen bryter med menneskerettighetene, men ingenting blir gjort.

Norges flyktningpolitikk vil ikke bli bedre så lenge vi er medlem av Schengen. Derfor må vi ut av Schengen, og vi må skape en ny flyktningpolitikk, som ikke gir mer ved til bålet. Det er vår oppgave som nei-bevegelse å stå i solidaritet med flyktninger.

Guri Melby leder ja-Venstre. På Venstres landsmøte 27. september 2020, 48 år og to dager etter at folkeflertallet stemte nei til EEC, snudde Venstre fra nei til ja i EU-spørsmålet. FOTO: LIV AARBERG, VENSTRE (CC BY-SA 2.0)

DAU SILD ELLER NY GIV:

Venstres ja til EU

Ved årsskiftet 2018/2019 sto en kronikk på trykk her i Standpunkt. Tittelen var «Kun et tidsspørsmål?» Tema var **Venstre og EU**, og den var ført i pennen av undertegnede.

Avslutningen var slik: «Kamporganisasjonen for norsk EU-medlemskap mener det kun er et tidsspørsmål før Venstre skal snu. I en parentes i Europabevegelsens partianalyse understrekes at 'det må nevnes at Unge Venstre er noen av de fremste EU-entusiastene vi har her i landet. Så kanskje tar moderpartiet steget helt ut neste gang?»

AV JO STEIN MOEN

standpunkt@neitileu.no

spør Europabevegelsen håpefullt. Vil Elvestuen, Rotevatn, Melby, Raja og deres kampefeller lykkes med å snu Venstre fra nei til ja? Tida vil vise.»

Nå vet vi svaret. På Venstres landsmøte 27. september 2020, 48 år og to dager etter at folkeflertallet stemte nei til EEC, fikk vi fasit. Aftenposten skrev dagen etter: «Venstres landsmøte endte søndag med å si ja til EU. Dermed gikk det slik mange hadde spådd. Flertallet var såpass stort at det ikke ble noen opptelling av stemmer. Partiet blir dermed det første nei-partiet som snur til et ja-parti.» Uansett hva man måtte mene: dette er historisk.

I Venstre har EU-saken vært betent i fem tiår, og mange voteringer på landsmøtene har vært spennende. I 2005 skilte sju stemmer ja- og nei-sida. Hvis fire nei-folk hadde stemt ja, ville Venstre vært for EU allerede den gangen. Fire år senere, i 2009, avga 216 delegater stemme, hvorav 102 gikk inn for en

EU-søknad, og 114 som sa nei. Partiet er synlig delt i to, med en pågående ja-fløy, selv om nei-ledelsen fra 2005 til 2009 økte fra 7 til 12. På landsmøtet, våren 2017, var stemmetallene 107 for og 113 imot EU, så ja-sida har vært på offensiven.

Det er ikke overraskende at Venstre nå er et ja-parti. Det mest overraskende er at det tok så langt tid. Det er derimot nokså overraskende at en av hovedpersonene på landsmøtet lot det være «spenning» knyttet til sitt EU-standpunkt. Som det het i en nyhetsartikkel fra landsmøtet: «Nyvalgt andre nestleder Abid Raja, lot det henge i luften helt inn til EU-debatten på landsmøtet hvilket standpunkt han ville ta.» Men så sent som i desember 2018 uttalte Raja, sentralstyremedlem i Europabevegelsen fra 2009 til 2012, at «Jeg er opptatt av at partiet lander på et ja-standpunkt til EU, og det skjer nok i 2020». Innimellom der har det da tydeligvis vært tro og tvil, før konklusjonen om et (nytt) ja til EU. Hvorom allting er: hele den nyvalgte Venstre-ledelsen i dag er tilhengere av EU-medlemskap.

Nyorientering

Venstre og EU er en interessant materie. I 1972 var partiet på nei-sida i folke-

Dette håpet om en dag i morgen, en omkamp, synes å være sentralt for mange EU-tilhengere i Venstre, der man finner flere av de mest ihuga ja-folka i det norske landskapet.

JO STEIN MOEN

Standpunkt 3–2020

denne prisen som går til noen som har «gjort en særskilt innsats for den norske EU-saken eller europeisk samarbeid.» Bakgrunnen er at på landsmøtet i Bergen i 2000 ble ungdomspartiets punktprogram endret, og Unge Venstre gikk inn for et klart ja til norsk EU-medlemskap.

Det er en mengde tydelige ja-folk i Venstres rekker. Blant de mest markante har de siste ti årene vært Sveinung Rotevatn, debattsterk vestlending som i 2012 ble kåret til «Årets Europeer» av Europeisk Ungdom. I sin takketal sa Rotevatn, den gang leder i Unge Venstre, at «Jeg glemmer ikke mitt EU-standpunkt på grunn av vanskelige tider. Det er viktigere enn noensinne at EU-tilhengere sier høyt og tydelig at de er JA. Vi vet at vi får en dag i morgen.» Dette håpet om en dag i morgen, en omkamp, synes å være sentralt for mange EU-tilhengere i Venstre, der man finner flere av de mest ihuga ja-folka i det norske landskapet.

Våren 2017 stilte Sveinung Rotevatn opp sammen med Guri Melby med hvert sitt EU-flagg, under overskriften «Venstres kronprinspar» i Dagbladet. De to, som i artikkelen (ganske riktig) spås som partiets framtidige ledere, mente at «Om ti år er Venstre for EU og sykelønnsordningen er redusert». Rotevatn, som i dag er miljøvernminister, la den gang følgende analyse til grunn: «Nei-argumentene har forsvunnet. Nå er det EU som ligger foran i klimapolitikken og økonomisk utjevning, mens frykten var at EU var en miljøbaksreborsk rikmannsklubb. De som nå står på nei-siden, er de som Venstre minst vil identifisere seg med, nemlig de nærsynte, innvandringsfiendtlige proteksjonistene». Intet mindre.

Spennende hva det vil bety

Venstre er nå, sammen med Høyre, det andre ja-partiet på Stortinget, etter at Arbeiderpartiet i 2017 fjernet ja til EU-medlemskap fra sitt partiprogram i 2017. To dager før Venstres EU-ja presenterte partileder Jonas Gahr Støre første utkast til program for Ap for

Sveinung Rotevatn.
FOTO: VENSTRE

2021–2025, der følgende står om Norge og EU: «Våre interesser fremmes best ved å samarbeide med våre europeiske naboer. Arbeiderpartiet er tilhenger av et sterkt politisk samarbeid i Europa. Ved to tidligere folkeavstemninger har vi derfor anbefalt å si ja til norsk medlemskap. Samtidig er det hos oss rom for ulike syn i EU-spørsmålet. Dersom et medlemskapsspørsmål skulle bli aktuelt, skal det være gjenstand for ny landsmøtebehandling i Arbeiderpartiet.» Partiet vedtar sitt nye partiprogram våren 2021.

Nei-folka på Venstres landsmøte bet godt fra seg både i debatten på landsmøtet og i media i forkant. Kjente partifolk og veteraner, nasjonalt og ikke minst tillitsvalgte fra distrikts-Norge, er fremdeles erklærte EU-motstandere. Blant dem forhenværende partiledere som Trine Skei Grande og Odd Einar Dørum. Sistnevnte uttalte i debatten at «Jeg er også for å bygge broer og ikke murer», og ga uttrykk for at det var rart å høre «at noen er internasjonister, mens andre ikke er det». Venstrehøvdningens konklusjon: «Jeg ønsker ikke medlemskap. Jeg ønsker EØS-avtalen».

Venstre fikk 104 316 stemmer ved kommunevalget i 2019 (3,9 prosent). Ifølge Poll of Polls gjennomsnitt av meningsmålinger om stortingsvalg, har Venstres oppslutning de siste månedene vært som følger: September 3,2 prosent, august 2,9 prosent, juli 3,2 prosent og juni 3,0 prosent. Et snitt på 3,075 prosent på målingene er et stykke unna den «magiske» sperregrensa på 4 prosent, og det er følgelig rimelig å si at dette er intet mindre enn en skjebnetid for partiet Venstre. Det er på ingen måte åpenbart hva linjeskiftet i EU-spørsmålet vil bety for partiets oppslutning ved Stortingsvalget i 2021.

Adresseavisens (fungerende) politiske redaktør, Kato Nykvist, mener det er «historisk sus» over Venstres EU-vedtak. Nykvist har følgende analyse: «Det er en kjent sak at holdningene til EU-medlemskap lenge har vært mer positive enn negative i Venstre». Men, skriver han, «det er likevel et spørsmål om ja-vedtaket kan være en hemske for partiet». Bakgrunnen for det er at «EU-skepsisen er størst i distriktene – også i Venstre. Samtidig har Distrikts-Venstre forvitret. I siste stortingsvalg bodde hver tredje Venstre-velger enten i Asker, Bærum eller Oslo». Derfor konkluderer Adresseavisens fungerende politiske redaktør med at «Ja til EU er neppe noen vinningsak utover i landet». Hvorvidt den «daue silda» er egnet til å løfte Venstre og gi partiet ny giv eller det motsatte, blir et reall spenningsmoment. Tida vil vise hva svaret blir på spørsmålet en resignert EU-motstander fra Rogaland Venstre, John-Arvid Eik, stilte fra talerstolen: «Er det verdt det?»

avstemningen etter en splittelse da EEC-tilhengerne brøt ut på landsmøtet på Røros og dannet et parti som etter hvert av vittige tunger ble kjent som «Det Lille Folkepartiet». Bakteppet var at Venstres 13 stortingsrepresentanter delte seg i spørsmålet om EEC: Åtte var for norsk medlemskap i EEC, mens fem var mot. Et ekstraordinært landsmøte skulle bestemme om stortingsrepresentantene var bundet av Venstres program. Landsmøtet konkluderte med at de måtte følge partiprogrammet, noe som medførte at de åtte brøt med Venstre. Om lag 30 prosent av landsmøtedelegatene på Røros støttet utbryternes syn, så det var en reell partisplittelse. Utbryterne dannet et nytt parti som i 1980 tok partinavnet Det Liberale Folkepartiet (DLF), som etter jevnt synkende oppslutning utover på 1980-tallet i 1988 slo seg sammen med moderpartiet. I 1994 sto partiet solid plantet på nei-sida, med Unge Venstre som en av mange i ungdomsfronten mot EU. Siden den gang har både Unge Venstre og moderpartiet vært gjennom en viss nyorientering.

I 2001 ble Unge Venstre kåret til «Årets Europeer» av Europeisk Ungdom. Det var første gang en organisasjon og ikke enkeltperson er tildelt

Nytt ja-parti.

Nyvalgt leder Guri Melby skal lede et Venstre med et klart ja til EU-standpunkt. FOTO: ODA SCHE-EL, VENSTRE (CC BY-SA 2.0)

GENERALSEKRETÆREN:

Kan vi lære noe av debatten i Venstre?

Det var som forventet da Venstres landsmøte i slutten av september sa ja til norsk EU-medlemskap. Selv om meningsmålingene viser et stabilt flertall mot norsk EU-medlemskap, må jeg innrømme at det er vemodig når et parti tar steget ut av nei-alliansen.

Nok om det. Jeg tror at vi i Nei til EU og andre som er mot norsk EU-medlemskap kan og bør lære noe av debatten i Venstre.

Det første er at dagens EU-debatt i stor grad er brakt fram av unge politikere.

I midten av september debatterte jeg norsk EU-medlemskap med Heidi Norby Lunde på et arrangement i regi av Unge Venstre. Veggene var pyntet med EU-flagget, og jeg tror et overveldende flertall var mer enig med Europabevegelsen enn med Nei til EU. Debatten på Venstres landsmøte var også dominert av unge politikere som argumenterte iherdig for EU som demokrati-, klima-

AV THOMAS HAUG

Generalsekretær i Nei til EU

thomas@neitileu.no

og fredsprosjekt. Noen av dem husker ikke 1994, mange av dem var ikke engang født. Nå krever de å få delta i en debatt om norsk EU-medlemskap.

Den andre lærdommen er at argumentene de bruker for et norsk EU-medlemskap fort kan møte forståelse i andre ungdomsorganisasjoner som tradisjonelt har vært viktig i nei-alliansen.

At verden trenger et internasjonalt forpliktende klimasamarbeid, at det trengs en sterk internasjonal aktør som kan presse fram demokratisk utvikling i Øst-Europa, eller at Norge må inn i unionen for å påvirke, kan fort være argumenter som ungdom på venstresida kan være enige i.

Dette betyr ikke at vi er i ferd med å tape EU-debatten. Det faktum at unionen fortsatt er et markedsprosjekt, at medlemskap svekker det norske folkestyret, eller at EU-medlemskap ikke bidrar til å redusere norske klimaut-

slipp, står seg fortsatt.

Det betyr at vi må følge med på debatten om EU-medlemskap. Vi må være til stede i debatten, ha oppdatert kunnskap og ny argumentasjon. Debatten må føres i en respektfull tone hvor budskapet er faktabasert og balansert.

Og kanskje viktigst: Vi må gi plass til ungdommen i egne rekker. De bør stå først i køen når tillitsverv, oppgaver og posisjoner skal deles ut i Nei til EU. De bør være først på talerstolen og få mest taletid når debatten åpnes. Det bør være stillest i møterommet når de snakker. Og når andre er uenige, skal de bli møtt med respekt og gode argumenter sånn at de tør å snakke også neste gang. Det er vårt alles ansvar å skape en organisasjon som ungdom føler seg trygge i, hvor de blir hørt, og hvor de ønsker å engasjere seg.

Sånn kan vi hindre at flere partier og nei-venner gjør som Venstre.

VERVEKAMPANJE, MUNNBIND OG DIGITALE MØTE:

Nei til EU i koronaens tid

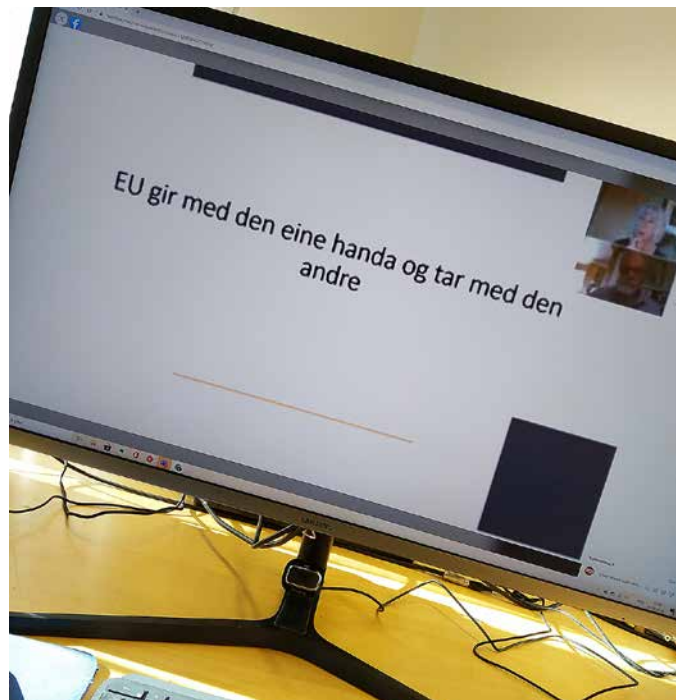
Løgne tider, seier ei eg kjenner. Ja, det skal vera sikkert at det er. Eg tenkjer på Gabriel García Márques' roman *Kjærlighet i koleraens tid*. No har me Nei til EU-arbeid i koronaens tid.

Så kva gjer me rundt omkring i landet? Eg kan snakka for Hordaland (ja – me held framleis på gamle fylkesnamn her vest).

Me har færre møte enn vanleg, og meir e-post-korrespondanse enn vanleg. Me ønskjer fysiske møte, men opplever å måtta ty til digitale møte-former. Me ønskjer å ha studieringar, men kven vil møta opp fysisk i desse dagar – og i Bergen av alle stader?? Me vil stå på stand, men vil nokon tola at me nærmar oss og vil snakka med dei? Neppa. Og korleis skal me overtyda folk om budskapet vår – på minimum ein meters avstand, med munnbind, og med – i verste fall – materiell som ikkje er desinfisert? Me har laga små digitale innspel, desse kan opplevast på nettet, men me ser at det er ikkje så mange som søker informasjon på denne måten. Det er berre å bryta saman og tilstå, me er litt handlingslamme. Men me er heldigvis tilpassingsdyktige. Den nye normalen har fort vorte det normale.

No har me nettopp lagt bak oss vervekkampanje nummer to i år. Den har berre kunna gått føre seg frå godstolen heime, med telefon på øyra, og pc-en i fanget. Og gjennom telefonen har me kunna nådd folk for ein hyggeleg prat og i beste fall eit nytt medlemskap. Hypersys har òg vore ein nyttig reiskap for å nå medlemmene med oppmodingar om å delta i vervinga av nye medlemmer. Slik sett har vervinga gått mykje som normalt.

Så er det dei digitale møta, det har me sjølv sagt prøvd ut. Det går greitt for mange, men synes alle det? Er det kanskje slik at nokon tykkjer det er heilt umogleg å halda på med desse møta på teams eller zoom eller kva for ein digital plattform som vert nytta? Her er det «raise hand», og det får me fint til, men å få handa ned att er det verre med. Så er det mjuting, som me etter kvart har nekta å seia, for det går fint av å seia lyden av, lyden på. Om det i det heile er lyd då. Ofte forsvinn den,

Webinar med Hordaland Nei til EU.

Korleis har EU takla koronakrisa? Oddvar Skre (styremedlem i Hordaland Nei til EU) og Toril Mongstad (nestleiar i Hordaland Nei til EU) samtalte i juni om dette.

AV TORIL MONGSTAD

Hordaland Nei til EU

og der set me og kan ikkje anna. Jau, då må telefonen i sving, og i mellomtida går minutta. Når me endeleg har kome oss på og kjenner oss stolte og tilfredse over det, er møtet over. Me trykkjer på raud telefon og kjem oss av. Nokon som kjenner seg att?

Og no skal me i gong med digitalt landsmøte. Berre ordet digitalt er rett og slett framandgjerande. Landsmøte utan å treffast fysisk? Landsmøte utan å møta folk over te-koppen, kaffikoppen, i pausane, i uformell samtale, meingsutveksling utanfor møtelokalet, over middagsbordet, på romma, ja i det heile – treffa folk. Sjølv sagt skal me sjå kvarandre på skjermen, og me skal ta ordet, me skal stemma, me skal vera til stades, utan å eigentleg vera til stades.

Me skal få dette til – det er eg overtydd om. Samstundes er eg heilt klar på ein ting – du hendelse meg kor godt det skal verta å koma over koronaen og inn i meir normale former igjen.

Midt oppi det heile kjenner eg ei stor takksemd for at eg bur her eg bur, i eit land der me stort sett taklar pandemien kjempebra, og der livet går sin vante gang, meir eller mindre, trass i store utfordringar for mange. La oss ikkje tapa nettopp dette perspektivet i alt som me opplever som annleis, framandt og av og til litt skremmande.

Stå på folkens!

Les Standpunkt før alle andre!

■ No kan du spare miljøet medan du les Standpunkt. Nei til EU tilbyr Standpunkt, Vett og andre publikasjonar som elektroniske abonnement.

■ I staden for å få Standpunkt og Vett pakka i plast i postkassa, kan du no få avisa tilsendt til e-postadressa di, slik at du kan lese den på lesebrettet eller datamaskina di.

Standpunkt som e-avis

■ Vil du registrere deg som e-avisabonnement? Send ei melding til: medlem@neitileu.no

Kalender

Les mer om aktivitetene her: neitileu.no/aktivitet

Nei til EU følger smittesituasjonen og rådene fra FHI tett. Derfor kan det på kort varsel bli endringer i planlagte arrangementer i Nei til EU. Følg med på kalenderen på nettsidene for mer informasjon.

Oktober

5.10. Arendal
Aust-Agder Nei til EU innkaller til rådmøte mandag 5. oktober kl. 18.00.

13.10. På nett
Månedlig nettmøte for fylkeslederne i Nei til EU.

15.10. Oslo
Fylkesstyret i Oslo Nei til EU har bestemt seg for å gjennomføre fylkesårsmøtet. Vi planlegger å arrangere fylkesårsmøtet fysisk. Hvis smittesituasjonen i Oslo fremdeles er «rød», vil fylkesårsmøtet avholdes digitalt.

16.–17.10. Oslo
Styremøte med behandling av landsmøtesaker.

24.10. Rakkestad
Fylkesrådsmøte i Østfold Nei til EU 2020. Østfold Nei til EU holder fylkesrådsmøte i «Miranda» selskapslokaler, Rakkestad. Lokalet fyller kravet til plassbehov for avstand, i henhold til NHI's smittevernregler.

November

6.–7.11. På nett
Nei til EUs landsmøte i november gjennomføres digitalt. Informasjon om hvordan du kan følge landsmøtet, eller delta dersom du er delegat, ligger på landsmøtesidene neitileu.no/kampanjer/landsmote-2020

Desember

4.–5.12. Oslo
Styremøte i Nei til EU. Første møte i det nyvalgte styret i Nei til EU

8.12. På nett
Månedlig nettmøte for fylkeslederne i Nei til EU.

Bli medlem i Nei til EU!

■ Send følgende SMS-melding NEITILEU <DITT NAVN OG EPOSTADRESSE> til 2090 (200,-)

NEI TIL EUS LANDSMØTE I NOVEMBER:

Landsmøtet blir gjennomført

Styret vedtok på møtet i august å gjennomføre landsmøtet i november digitalt. No er opplegget for landsmøtet klart og opplæringa godt i gang.

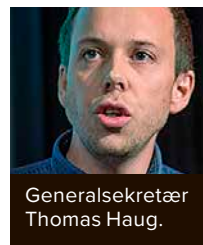
I rammeprogrammet er det satt av to dagar med oppstart fredag ettermiddag og avslutning laurdag ettermiddag. Styret, ordstyrarar, referentar og staben vert samla ved Gardermoen og styrer møtet derifrå. Kvar delegasjon samlar seg på ein stad i sitt fylke. Ungdom mot EU samlar seg på kontoret i Oslo, medan de direktevalde rådsmedlemmane deltek saman med fylkesdelegasjonen sin. I kvar fylkesdelegasjon er det oppnemnt ein teknisk ansvarleg som staben vil ha tett

kontakt med både før og under møtet, og som vil få opplæring før landsmøtet.

Avgjerande med landsmøte

– Koronaviruset kjem til å prege Noreg lenge. Risikoen for smitte er for stor, og det ville heilt fram til november vore usikkert om eit landsmøte i det heile ville late seg gjennomføre, seier generalsekretær i Nei til EU, Thomas Haug.

– Det er avgjerande at Nei til EU får gjort viktige vedtak, valt tillitsvalde og lagt planer for åra framover. På den

Generalsekretær
Thomas Haug.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@
neitileu.no

måten kan vi i stortingsvalkampen 2021 sette fokus på saker om EU og EØS, held Haug fram.

Det er mange organisasjonar som det siste halvåret har gjennomført digitale landsmøte. Nei til EU har lytta til deira erfaringar. Staben og styret har hatt dialog med fylkeslaga for å finne gode løysingar, drive nødvendig opplæring samt sikre god informasjon til heile organisasjonen.

– Nei til EU er ein demokratisk organisasjon, og landsmøtet er vårt viktigaste organ. Det er her medlemsdemokratiet blir utøvd og dei viktigaste vedtaka blir fatta. Vi kjem til å gjere det vi kan for å sikre at medlemsdemokratiet blir teke vare på med eit digitalt

Inga telling på landsmøtet 2020.

Under landsmøte i år sit kvar fylkesdelegasjon for seg og stemmer i ein app. Her frå landsmøtet i 2018 tel Mali Kristine Nessemo og Karl-Sverre Holdal stemmene. FOTO: EIVIND FORMOE

rt digitalt

landsmøte, seier generalsekretæren.

Fylkeslag skal sitte samla

Fylkesdelegasjonane skal sitte samla i eitt møterom under det digitale landsmøtet. Møterommet skal vere stort nok til heile delegasjonen på sju personar innanfor smittevernkrava. Delegasjonen skal følge møtet gjennom videomøtesystemet Microsoft Teams, som viser møtet på ein storskjerm. Møtelokalet skal også ha ein talarstol der dei frå delegasjonen held sine innlegg på landsmøtet.

I tillegg vil kvar enkelt delegat vere pålogga ei nettside som heter SmartVote. Kvar delegat må difor ha eigen PC eller nettbrett. I SmartVote kan dele-

gaten teikne seg for innlegg og replikk, stemme, sjå endringsforslag samt lese saksdokumenta.

Landsmøtet blir strøyma på nett

Det vil ikkje vere gjestar til stades på landsmøtet, så alt av helsingstaler vil bli spelt inn på førkant. Men landsmøtet vil derimot verte strøyma på internett slik at observatørar, gjester og presse vil kunne følge møtet. Disse vil derimot ikkje kunne ta ordet undervegs i møtet.

Spørsmålet om korleis Nei til EU skal ivareta organisasjonsdemokratiet framover og kor viktig det er med fysiske møtearenaer har vore tema på flere styremøte og AU-møte. Fleire fylkeslag har også teke opp disse spørsmåla. Styret i Nei til EU gjorde difor dette vedtaket: «Styret ser behovet for gode fysiske møtearenaer i 2021 og forutsetter at rådmøtene gjennomføres fysisk hvis smittesituasjonen tillater det. Øvrige møter i 2021 bør avgjøres av det nye styret.»

Les meir på nett

■ Du kan lese meir om planane for digitalt landsmøte på landsmøtesidene: neitileu.no/kampanjer/landsmote-2020
 ■ Her finn du program for landsmøtet, sakspapir, vedtak når dei blir klare, samt praktisk informasjon.

VARME ORD & STIKK I SIDA

Standpunkt vil i dette nummeret dele ut Varme ord og Stikk i sida til:

Varme ord

Går til Dag Seierstad som takk for all kunnskapen han utrettelig har bidratt med inn i Nei til EU i alle årene! Dag ble spesielt utvalgt av Kathrine til dette siste nummeret med Kathrine som leder og ansvarlig redaktør for Standpunkt.

Stikk i siden

Går til Venstre, som har skiftet standpunkt i EU-saken. EU-spørsmålet har alltid vært vanskelig i Venstre, og vi vet vi har mange venner i Venstre, men de er det første partiet som har gått fra å være mot EU-medlemskap til å bli for, på femti år. Vi ser fram til å møte Venstre i friske EU-debatter framover.

TIPS OSS!

Standpunkt-redaksjonen blir alltid glad for tips fra leserne. E-post: standpunkt@neitileu.no

Standpunkt

Ansvarlig redaktør:
Kathrine Kleveland

Redaktør:
Sindre Humberset

Layout:
Sindre Humberset

Redaksjon:
Hildegunn Gjengedal, Toril Mongstad, Ole Kvadsheim og Dag Seierstad.

Korrektur:
Kjell Arnestad

Opplag: 19 500

Redaksjonen avsluttet:
30.9.2020.

Trykkansvarlig:
Porteføljeforvaltning Norge AS

Annonser og istikk:

Ta kontakt for pris og informasjon. Budskapet i annonser og innstikk står for annonsørens regning og trenger ikke være sammenfallende med Nei til EUs syn.

Bli medlem

Medlemskap i Nei til EU koster 200 kr første året. Meld deg inn her: neitileu.no/bli-medlem

Post og e-post:
Schweigaards gate 34 B, 0191 Oslo
Kontakt oss: standpunkt@neitileu.no
Telefon: 22 17 90 20

Topp 5

Fem problematiske EU- og EØS-saker.

1 EUs fjerde jernbanepakke

EUs fjerde jernbanepakke pålegger anbudskonkurranse om togtrafikken og vi mister nasjonal kontroll. Jernbanepakken truer norske sikkerhetskrav. Vil KrF bruke EØS-veto? [Opp fra andreplass]

2 ACER-søksmålet

EUs energipakke 3 ble vedtatt uten bruk av Grunnlovens paragraf 115. Nei til EU har samlet inn over en million og gikk til søksmål. Det blir nå en historisk behandling av Høyesterett i plenum. [Opp fra tredjeplass]

3 EUs energipakke 4

Energipakke 4 ble vedtatt av EU i fjor og kommer på bordet for Norge i EØS. Energibyrået ACER får mer makt, og vi blir enda mer underlagt EUs energiunion [Tilbake på lista]

4 Europeisk minstelønn

EU-kommisjonen kommer med et lovforslag om europeisk minstelønn. Det vil true det nordiske kollektive avtalesystemet. [Ny på lista]

5 Brexit

Britene forlot EU 31. januar, og ved nyttår er det også slutt på overgangsperioden. Vi følger spent med på om britene og EU vil handle ut fra WTO-regler eller om det blir en ny handelsavtale. [Uforandret]

Neste Standpunkt

Frist for innlegg og andre innsendte bidrag til nummer 1-2020 er **20. jan. 2021.**

Gloppen Nei til EU på stand under Sandanedagane i september. Lokallagsleder Jostein Hansen overtaler Sol Ulvestad til å prøve seg på den tradisjonsrike EU-quizen. FOTO: SINDRE HUMBERSET

VERVEKAMPANJE HØST 2020:

– Det handler om å spørre

Nei til EU hadde vervekampanje i september. Resultatet av denne vervekampanjen var dessverre ikke så imponerende som vervekampanjen i vår, som ga 522 nye medlemmer. I kampanjeukene i høst fikk Nei til EU 125 nye medlemmer.

– Når jeg som leder forventer at andre skal verve nye medlemmer, må selvsagt jeg også verve aktivt, sier Nei til EU-leder Kathrine Kleveland.

– For en livskraftig organisasjon er nye medlemmer som både gjødsel og vann til ei plante, og som leder er jeg selvsagt med og verver.

Kathrine vervet fem nye medlemmer på den første uka av vervekampanjen.

– Jeg har brukt telefonen og ringt litt systematisk, det er hyggelig og det virker, sier Kathrine Kleveland.

En annen aktivist som synes det er

Bli medlem

■ Ønsker du å bli medlem, kan du registrere deg her: <https://neitileu.no/bli-medlem>

AV KARL-SVERRE HOLDAL

Organisasjonsrådgiver i Nei til EU

gøy å verve nye medlemmer, er nestleder i Hordaland Nei til EU, Toril Mongstad.

– Jeg er godt i gang med vervingen, og i løpet av en ettermiddagsstund vervet jeg fire nye medlemmer. Når første telefon er tatt, da er det bare å holde på. Jeg synes det er gøy å ringe til folk for å verve de som medlemmer, og attpåtil så får man en hyggelig telefonsamtale med hyggelige mennesker.

– Skader ikke å spørre

– Det handler rett og slett om å spørre, sier Toril og viser til at flertallet av befolkningen er mot norsk EU-medlemskap. Det skader aldri å spørre noen om de vil bli medlem i Nei til EU.

– Både Kathrine og Toril sier at de gir seg ikke med dette og vil fortsette å verve nye medlemmer, og oppfordrer alle andre aktivister og tillitsvalgte til å gjøre det samme.